

Karl-Heinz Weber

Osvobozen pro Boha

Výklad Římanům 5-7

Původní název: Befreit für Gott

©Christliche Schriftenverbreitung Hückeswagen, 2012

V českém vydání je většina veršů přeložena z německého Elberfeldského překladu nebo převzata z Kralické bible

ŠÍŘENÍ PÍSMĀ SVATÉHO

Spolek pro šíření křesťanské vzdělávací literatury

Nabočany 19

538 62 Hrochův Týnec

www.sirenipismasvateho.cz

info@sirenipismasvateho.cz

2022

Obsah

Úvod	5
Učení Dopisu Římanům	5
Členění	6
Hříchy a hřích	7
Nová přirozenost	8
Kapitola 5,12-21	10
Adam – hlava hříšného lidského rodu	10
Hřích a vina	11
Hříchy a přestoupení	12
Adamovo přestoupení	13
Dvě hlavy – dvě rodiny	13
Rozsah toho, co se stalo	14
Účinek toho, co se stalo	15
Nastalý stav	15
Dosah a výsledky	16
Ke všem – odsouzení a ospravedlnění	16
Postavení spravedlivých	18
Poslušnost Jednoho	19
Zákon a rozhojňující se hřích	19
Přebohatá milost skrze spravedlnost	20
Kapitola 6	22
Konflikt v nás	22
Pokusy k řešení toho konfliktu	22
Zemřelí hříchu	23
Vzít Boha za slovo	25
Naše odpovědnost	26
Křest v Jeho smrt	26
Chopení v novotě života	27
Jedno s Ním v Jeho vzkříšení	28
Náš starý člověk je spolu ukřižován	28

Osvobození od hříchu	29
Žít s Kristem	30
Kristus žije pro Boha – tak i my.....	30
Mít za to, že jsme mrtvi hříchu	31
Nebýt už poddání hříchu	33
Komu propůjčujeme své údy?	34
Už ne pod panováním hříchu.....	35
Hřešit pod milostí?.....	36
Koho posloucháme?	37
Poslušni obrazu učení	38
Otrok spravedlnosti k svatosti	39
Dvě cesty – dva cíle.....	40
Kapitoly 7 – 8,3	44
Úvod	44
Pod zákonem	44
Osvobození od moci zákona	45
Umrtvení zákonu	46
Ovoce pro Boha, ne pro smrt.....	47
Služba novým způsobem	48
Zkušenosti člověka pod zákonem (Římanům 7,7-25)	48
Skrze zákon přichází poznání hříchu	52
Hřích je zákonem aktivován.....	52
Smrt místo života.....	53
Vlastní snahy.....	55
Znovuzrozen, ale ještě ne zachráněn.....	56
Rozpor těch dvou přirozeností	58
Vnitřní člověk	60
Proti sobě stojící zákonitosti	60
Záchrana	61
Naše odpovědnost.....	62
Souhrn kapitoly 7	62
Síla Ducha Svatého	63

Úvod

Jeden velmi ceněný bratr z Anglie v 19. století jednou mladým lidem řekl: „Zaměstnávejte se stále znovu 1. až 8. kapitolou Dopisu Římanům!“ – My všichni musíme připustit, že to činíme příliš málo. Avšak posilnilo by to naši víru, prohloubilo naši jistotu spasení, zvětšilo naši vděčnost a pozitivně ovlivnilo náš celý způsob života. Z tohoto důvodu se chceme nyní zvláště zabývat kapitolami 5 až 7 Dopisu Římanům.

S odstupem to jsou ty nejtěžší oddíly tohoto Dopisu. Proto potřebujeme jak k vysvětlení, tak také k porozumění těmto kapitolám zvláštní míru pomoci od Pána. Nejsou tak těžké proto, že bychom nemohli porozumět myšlenkovému sledu, nýbrž protože naše zkušenosti, které denně děláme se sebou samými, se zdají přímo odporovat učení těchto kapitol.

Dříve než půjdeme do podrobností, bude jistě užitečné mít všeobecný přehled. V Novém zákoně máme dva výrazné „Dopisy s učením“: Dopis Římanům a Dopis Efezským. A pak máme třetí Dopis, Dopis Koloským, který ty oba obdivuhodným způsobem spolu spojuje.

Učení Dopisu Římanům

Abychom spojení těch tří Dopisů mohli lépe rozumět, uděláme srovnání s izraelským lidem. Jak víme, ten žil po mnoho let pod porobou v Egyptě. Duchovní přenesení toho nalézáme v Dopisu Římanům. Tam nás Duch Boží vidí jako „otroky hříchu“ (Řím. 6,17) a jako **žijící** v hříchu. Avšak poté, co bylo vykonáno dílo Pána Ježíše a my jsme v ně uvěřili, jsme hříchu **zemřeli** (Řím. 6,10.11). To je velké téma kapitol, které máme před sebou. Učíme se zde, co Bůh udělal se „starým člověkem“: On ho „spolu ukřižoval“ (Řím. 6,6). Také to vidíme obrazně u izraelského lidu: Poté, co jedli velikonočního beránka, prošli Rudým mořem, a tím byli osvobozeni od moci faraona. A potom nás Dopis Římanům přivádí obrazně na poušť. Tam žijeme v zemi smrti a chodíme v „novotě života“ (Řím. 6,4).

Dopis Efezským nás naproti tomu vidí nejprve „**mrtvé** v proviněních a hříších“ (Ef. 2,1). Avšak poté, co bylo vykonáno dílo Pána Ježíše a my jsme je přijali, **žijeme** nyní s Kristem. Pořadí „smrt“ a „život“ je tedy přesně opačné než v Dopisu Římanům. Dopis Efezským nás také nepřivádí **do** pouště, nýbrž z pouště skrze Jordán do země zaslíbení, nebo jinak řečeno: do země živých.

Nejenže jsme s Kristem zemřeli, nýbrž jsme s Ním také vzkříšeni a v Ném přeneseni do nebeských míst (Ef. 2,5.6).

Mezi tím nyní leží Dopis Koloským. Stojí, abychom tak řekli, jednou nohou na Dopisu Římanům a druhou na Dopisu Efezským. Jsme tam na jedné straně viděni jako žijící na zemi (srv. s Kol. 2,20), a na druhé straně jsme „mrtví v proviněních“ (Kol. 2,13). Abychom charakterizovali Dopis Koloským, mohli bychom říci: Kdysi jsem žil ve světě, a nyní žiji s Kristem. Zemřeli jsme s Ním a jsme s Ním vzkříšeni (Kol. 2,20; 3,1), ale ještě nejsme přeneseni do nebeských míst. Ještě **hledáme** to, co je nahoře, kde je Kristus. Jsme jakoby v témž stavu jako Pán, když po Svém vzkříšení žil ještě 40 dní na zemi (Sk. 1,3). Stejně tak Izrael, když prošel Jordánem, byl nejprve ještě v Galgala, místě obřizky, a ještě nevzal zem do vlastnictví.

Členění

Dopis Římanům má pět velkých oddílů:

1. Kapitola 1,1-17: Evangelium, nádherné poselství.
2. Kapitoly 1,18-5,11: Velký problém našich hříchů: Uvalili jsme na sebe vinu, zhřešili jsme a potřebujeme odpuštění svých hříchů skrze krev Krista.
3. Kapitoly 5,12-8,39: Problém našeho hříšného stavu: Oběť Pána Ježíše na Golgotě je nutná a dostačující nejen pro to, co jsme udělali, nýbrž také pro to, co jsme.
4. Kapitoly 9-11: Slučitelnost Božích zaslíbení Jeho pozemskému lidu s Jeho požehnáními, která má připravena pro všechny lidi.
5. Kapitoly 12-16: Praktická napomenutí a pozdravy.

Ve třetí části – tématu této knížky – jsou pojednány následující otázky:

- Kapitola 5,12-21: Jak a jakým způsobem přišel člověk pod moc hříchu, a co je Boží odpověď na to?
- Kapitola 6: Jak je člověk osvobozen od moci hříchu?
- Kapitola 7: Jak je člověk osvobozen od moci zákona?
- Kapitola 8: Jakou silou je věřící uschnořen, aby žil tak, jak to odpovídá tomuto osvobození?

Hříchy a hřích

Nejprve bych chtěl obrazy ze Starého zákona vysvětlit ty dva velké prostřední oddíly, v nichž jde o naše hříchy (Řím. 1,18-5,11) a o v nás přebývající hřích (Řím. 5,12-8,39), a to pomocí situací, v nichž izraelský lid přišel třikrát do styku se smrtí.

První událost je ve 2. Mojžíšově 12, kde Bůh procházel Egyptem. Aby byli ochráněni před soudem, museli Izraelité natřít krví vyhlédnutého beránka obě veřeje a nadpraží. Pak Bůh prošel kolem a prvorození Izraelitů nemuseli zemřít. Dostalo se jim osvobození od Božího soudu. A to je obsah oddílu Římanům 1,18-5,11. To je odpuštění našich hříchů. Ale v jakém rozpoložení asi byli ti prvorození za dveřmi? Byli plně šťastni? Ne! Neměli totiž ještě skutečný pokoj. Ještě neměli úplnou záchranu a vykoupení – záchranu z moci faraona (srv. s 2. M. 15).

Druhá situace je popsána v 2. Mojžíšově 14. Zde Izraelité stáli před Rudým mořem. To byla nepřekonatelná překážka! A Egyptští byli blízko za nimi. Ale potom Bůh rozdělil moře a dal jim projít po suchu. Tu prožili osvobození z moci faraona, neboť ten a jeho celé vojsko byli pohlčeni ve vlnách Rudého moře. Nyní mohli Izraelité na druhém břehu zpívat píseň vykoupení. Teď teprve byli vykoupeným lidem. Tak máme nejen odpuštění hříchů, nýbrž jsme také osvobozeni od moci hřichu. To je vysvětleno v Římanům 5,12-6,23.

Třetí událost je ve 4. Mojžíšově 21. Tam byli Izraelité štípáni hady, jejichž smrtelný jed byl nyní v nich: „jed hřichu“. To je obraz trápení obrácené duše popsaného v Římanům 7: „*Já ubohý člověk! Kdo mne zachrání od tohoto těla smrti?*“ (v. 24)

Až k Římanům 5,11 jde tedy o Boží dílo, které se stalo **mimo** nás – v náš prospěch. Naše hříchy byly odpuštěny. Tomu můžeme rozumět poměrně snadno. Když se dítě proviní, zasluhuje trest. A když mu je tento trest prominut, pak může dobře rozumět tomu, že to byla milost. Tak také Bůh z milosti odpustil všechny naše hříchy. Mohl to učinit, protože někdo jiný – Pán Ježíš – za ně zástupně nesl trest.

Avšak od kapitoly 5,12 se to stává těžším. Tady jde zvláště o Boží dílo **v** nás. Tu už nejde o spáchané **hříchy**, nýbrž o **hřích**, který v nás bydlí. Můžeme také říci: Už nejde o ovoce, nýbrž o kořen, o zdroj, z kterého vychází ovoce. Tento kořen nebo zdroj nemůže být „odpuštěn“. Zlodějovi, který mě okra-

de, mohu odpustit to, že mě okradl, ale nemohu mu odpustit, že je zloděj. A o to nyní jde: Jde o stav člověka, který má od přirozenosti. Tuto hříšnou přirozenost pociťuji každý den. Ve mně je princip, zákonitost hřešit, a já každý den pociťuji jeho působení.

Neznáš to také? Obrátil ses, jsi šťastný, raduješ se, že jsou tvé hříchy odpuštěny, a přece po nějaké době zjistíš: Jsem stejně špatný jako dříve. Něco **nechci** dělat, a **přece** to dělám! A bojuješ proti tomu, ale upadáš stále znovu do téhož hříchu. Nedaří se tak často mnohým z nás? Chci se zlepšit: „Zítří se to už nestane!“ – a pak přece, zase stejný problém. V čem to spočívá? Protože mám v sobě zdroj, přirozenost, kořen, který neplodí nic jiného než zlo. To je princip hříchu ve mně.

Potřebujeme tedy nejen odpuštění hříchů, nýbrž potřebujeme také soud nad hříchem, který je v nás. Mnoho lidí proti tomu u sebe bojovalo, odebrali se za zdi klášterů, zbili své tělo, bičovali se, aby hřích vyhnali. Avšak to není cesta. Ne, Bůh na to má zcela jinou, předivnou odpověď. Bůh poslal Svého vlastního Syna v podobnosti těla hříchu, aby na kříži odsoudil hřích v těle (Řím. 8,3). A na jiném místě čteme: „*Neboť toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my učinění byli spravedlností Boží v něm.*“ (2. Kor. 5,21)

Čím více jsme zděšeni svým hříšným stavem, tím slavněji pociťujeme tuto Boží odpověď. To má pak u nás trojí účinek:

1. Přestáváme pochybovat, zda jsme skutečně obráceni.
2. Dostáváme radost.
3. Stáváme se schopnými klanět se Bohu a Otci.

Nová přirozenost

Nyní už jen závěrečnou myšlenku k tomuto úvodu. Co vlastně potřebujeme, abychom přišli do nebe? Určitě řekneš. „Potřebuji odpuštění svých hříchů.“ To je správné, ale nestačí to. Co řekl Pán Ježíš v Janu 3 Nikodémovi? Když budeš mít odpuštění svých hříchů, uvidíš Boží království? Ne, nýbrž řekl mu: „*Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže viděti království Božího.*“ (Jan 3,3) To znamená, že potřebujeme nový život, **novou přirozenost**. Jinak nemůžeme přijít do nebe. H. L. Heijkoop to jednou ilustroval takto: „Nikdy bych nevzal prase, i kdyby bylo čisté, do svého pokoje. Proč ne? Prase má přirozenost,

kteřá neodpovídá mému pokoji.“ Kdybychom tedy měli jen odpuštění hříchů, co bychom pak chtěli v nebi? Měli bychom v sobě přirozenost, která je jen zlá a bojí se světla nebe. Proto Pán v Janu 3 říká: Potřebujete **novou** přirozenost, jiné nitro. A to nám Pán Ježíš daroval.

Kapitola 5,12-21

„Proto jako skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt pronikla ke všem lidem, protože všichni zhřešili...“ (verš. 12)

Oddíl začíná slovem „Proto“. Nyní vyvstává otázka, na co se to vztahuje. Mohli bychom to možná formulovat takto: **Proto**, protože problém našich **hříchů** je nyní vyřešen, přejdeme k nové myšlence. Smíření a jeho požehnané následky byly představeny. Teď bude vysvětlena jiná pravda: vyřešení problému **hříchu**.

Adam – hlava hříšného lidského rodu

Teď už na rozdíl od první části Dopisu Římanům nejde o rozdíl mezi Židy a pohany. Také nejde o otázku, zda někdo zhřešil se zákonem nebo bez něho. Duch Svatý nyní říká, že princip hříchu – nezávisle na svých různých účincích – je odvozen od **jednoho** člověka: od Adama. Skrze prvního člověka přišel na svět hřích (nikoli: **hříchy**). Stalo se to skrze **jednoho jediného** člověka. V Prvním dopisu Korintským je řečeno něco podobného: *„Neboť poněvadž skrze člověka /přišla/ smrt, skrze člověka i vzkříšení z mrtvých.“* (1. Kor. 15,21) Zde spočívá důraz na slovu **člověk**, ale v našem verši leží těžiště ve slovu **jeden**. Adam sám jediný byl příčinou toho, že na svět přišel hřích a že každý člověk od přirozenosti je hříšník.

Chtěl bych to podepřít několika místy Písma. V Žalmu 51 říká David: *„V hříchu (nikoli: „V hříších“) počala mě matka má.“* (Žalm 51,7) A Job konstatuje: *„Kdo toho dokáže, aby čistý z nečistého vzešel? Ani jeden.“* (Job 14,4) Podívejme se také ještě na něco v První Mojžíšově knize: *„V ten den, v kterém stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho.“* (1. M. 5,1) Adam byl tedy stvořen v podobnosti a v obrazu Božím (1. M. 1,27). Pak dále čteme: *„Byl pak Adam ve stu a třiceti letech, když zplodil syna ku podobenství svému a k obrazu svému.“* (1. M. 5,3) V čí podobnosti a obrazu zplodil syna? V podobnosti a obrazu **padlého** Adama, neboť teprve **po** pádu do hříchu se Adamovi a Evě narodily děti. Proto všechny byly infikovány hříchem – už předtím, než samy zhřešily. A všichni lidé, kteří se potom narodili, jsou reprodukcí prvního Adama. Také všichni, kteří se ještě narodí, a také lidé v tisíci-letém království, se narodí jako hříšníci. Všichni byli „počati v hříchu“, zplodeni hříšnými lidmi. Proto jsou od narození hříšníci, i když ještě nezhrěšili.

To je doloženo slovy Pána Ježíše, který mluvil o „maličkých“, a pak řekl: „*Přišel zajisté Syn člověka, aby spasil to, což bylo zahynulo.*“ (Mat. 18,11) Tedy už nemluvnata, malé děti, jsou ztracené. To vyplývá také z Matouše 18,14: „*Tak není vůle Otce vašeho, který jest v nebesích, aby zhynul **jeden** z maličkých těchto.*“ Ačkoli ještě nezhřešili, jsou ztraceni – a přece zachráněni dílem Pána Ježíše!

Ale pak přišel jiný člověk. **Druhý** člověk, člověk z nebe, **poslední** Adam. Ten nebyl reprodukcí prvního Adama, neboť byl zplozen z Ducha Svatého. Marii, Jeho matce, bylo řečeno: „*Duch svatý sestoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tebe; a proto i to, co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.*“ (Luk. 1,35) Tady přišel na zem čistý člověk a stal se Hlavou jiného lidského rodu /pokolení/. To uvidíme později ve verších 13 a 14.

Pevně tedy držíme: Každý člověk má hříšnou přirozenost. Jedná se o „zdeděný hřích“. A protože člověk má tuto hříšnou přirozenost, musí zemřít a být ztracen. Proto nemůže přijít do Boží slávy. Je v hříšném stavu. I když ještě nezhřešil, je ztracen. O tom mluví první část dvanáctého verše.

Hřích a vina

Nyní by někdo mohl říci: „Není to moje vina, že jsem zdědil hříšnou přirozenost. Takže Bůh mě také za to nesmí potrestat!“ Proti této námitce se nyní staví druhá část 12. verše, když konstatuje, že „*všichni zhřešili*“. Každý člověk na sebe už uvedl **vinu**. S (dědičným) hříchem přišla na svět smrt, tento král hrůzy, a „*smrt pronikla ke všem lidem, protože všichni zhřešili*“. „*Mzdou hříchu je smrt.*“ (Řím. 6,23) My jsme provinili, protože jsme zhřešili; a hřešíme, protože máme hříšnou přirozenost.

Člověk není pro nebe vhodný ze dvou důvodů: Protože se dopustil **hříchů** a protože v něm bydlí **hřích**. U velkého bílého trůnu nalézáme tyto dva pohledy. Tam se zjeví všichni nevěřící, a pak je řečeno: „*I souzeni jsou mrtví podle toho, jak psáno bylo v knihách, totiž podle skutků svých.*“ (Zj. 20,12) Zde jde tedy o jejich vinu, o hříchy, které **učinili**. To je měřítko pro jejich soud. Budou souzeni, protože hřešili. Ale pak je tu také řeč o knize života (Zj. 20,12.15) a je konstatováno, že žádný z těchto nevěřících není v knize života. Nejsou v knize života, protože odmítli milost, která jim byla nabídnuta v Pánu Ježíši. Nečinili pokání, které by jim bylo přineslo život. Ještě jsou ve své hříšné přirozenosti.

Potřebujeme tedy odpuštění svých vin, abychom nebyli souzeni, a potřebujeme novou přirozenost, abychom nezahynuli. A Bůh má obdivuhodnou odpověď nejen na první problém, nýbrž i na druhý. Neboť tak, jako skrze **jednoho** člověka přišla smrt, tak přichází také skrze **jednoho** člověka „ospravedlnění života“ (v. 18).

Hříchy a přestoupení

„...*(neboť až do zákona byl hřích na světě; hřích se ale nepřiřítává, když tu není zákon.*“ (verš 13)

Pro vysvětlení 12. verše přichází nyní dlouhá vsuvka (v. 13-17), kterou překladatelé dali kvůli jasnosti do závorky. Začíná slovy: „*Neboť až do zákona byl hřích na světě.*“ Tedy dříve, než tu byl zákon, který zakazoval hřích, byl ve světě hřích. Podle čeho to můžeme poznat? Podle toho, že lidé **umírali** – a smrt je zdědí hřích. A ona „*panovala od Adama až po Mojžíše*“ (v. 14). Ale hřích, který se v tomto časovém období děl, nebyl přiřítán, protože tu nebyl žádný zákon (v. 13). Zákon mění charakter hříchů a proměňuje ho, abychom tak řekli, v přestoupení. Přestoupení neexistuje, dokud tu není zákon. Když dítě udělá něco špatného, co mu nebylo výslovně zakázáno, pak je to sice zlé, ale dítě nepřekročilo žádný „zákon“. Přestoupení nastává, jen když tu předtím byl zákaz. Bůh dal člověku před zákonem ze Sinaje svědomí, které svědčilo proti hříchům, avšak když tu pak byl zákon, byl veden, abychom tak řekli, seznam přestoupení zákona – neboť to je význam slova „přiřítávat“¹. Všechny hříchy jsou „dány do seznamu“, „zaneseny do dlužní knihy“.

Hřích tedy není přiřítáván, když tu není zákon. To přirozeně neznamená, že je omluven nebo že to není nic zlého: „*Neboť kteří bez zákona hřešili, bez zákona také zahynou; a kteří pod zákonem hřešili, budou souzeni skrze zákon.*“ (Řím. 2,12) Lidé hřešili před vydáním zákona, a proto budou ztraceni, ale **přestupníky** se stali teprve po vydání zákona: „*Neboť zákon působí hněv; kde ale není zákon, tam není také přestoupení.*“ (Řím. 4,15) Hřích je tedy širší pojem než přestoupení. Přestoupení tu je jen tehdy, když tu jsou zákony, ale hříchem je **vše**, co je v Božích očích zlé.

¹ Toto nesmí být zaměněno s „přiřítáním spravedlnosti“ (Řím. 4,23.24). Tam je nějaká osoba (Abraham) na základě své víry v Boha prohlášena za spravedlivou.

Adamovo přestoupení

„Ale smrt panovala od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kteří nezhřešili v podobnosti Adamova přestoupení, jenž je předobrazem toho budoucího.“ (verš 14)

Od Adama až k vydání zákona všichni zhřešili, a proto všichni zemřeli, ale nezhřešili „v podobnosti Adamova přestoupení“. Co to znamená, se dovídáme u proroka Ozeáše, který o Židech (tj. o takových, kteří měli zákon) říká: *„Ale oni smlouvu mou jako Adam přestoupili.“* (Oz. 6,7 – přel.) Adam tedy byl přestupník zákona. Jak to? Protože přestoupil to jediné přikázání, které mu Bůh dal: Jedl ovoce ze stromu. Židé, stojící pod zákonem, zhřešili nyní „v podobnosti Adamova přestoupení“. Také oni měli přikázání a tisíckrát se proti nim provinili. Adamovi potomci, kteří žili před vydáním zákona, byli také hříšníci – ale neobdrželi jasný příkaz od Boha jako Adam. Proto nezhřešili „v podobnosti Adamova přestoupení“.

V 14. verši je dále řečeno, že Adam „je předobrazem toho budoucího“. Kdo je tento budoucí? Je to jednoznačně Kristus. A jak je možné, že Adam, který přestoupil příkaz, je předobrazem Krista?

Dvě hlavy – dvě rodiny

Abychom tomu rozuměli, musíme dbát na to, že od 14. verše jde o dvě rodiny. Každá rodina má jednoho „původce“, jednu hlavu. První hlavou je Adam; ten je hlavou **své** rodiny. Druhou hlavou je Kristus; ten je hlavou **jiné** rodiny.

Adam se dopustil **jednoho** hříšného skutku a tím se stal hlavou **padlého** lidského pokolení. Kristus naproti tomu vykonal **jedno** dílo k odstranění hříchu, a tím se stal Hlavou **vykoupeného** lidského pokolení. Když vstal a vystoupil do nebe, stal se Hlavou všech, kteří Mu patří. Nyní rozumíme, proč je Adam nazván „*předobrazem toho budoucího*“.

Rozsah toho, co se stalo

„Není ale jako přestoupení, tak také dar milosti²? Neboť jestliže skrze přestoupení jednoho mnozí zemřeli, tak se mnohem více vůči mnohým stala rozhojněnou Boží milost a dar v milosti, který je skrze jednoho člověka, Ježíše Krista.“ (verš 15)

Jakkoli mocné bylo Adamovo přestoupení a má těžké následky – dar milosti Krista, té druhé Hlavy, je mnohem větší. O tom je napsáno, že je „rozhojněný“ (v. 15), že je dán v „hojnosti“ (v. 17) a že se stal „nadmíru rozhojněným“ (v. 20). To nás musí činit šťastnými! Jakkoli závažný je hřích a jeho následky, milost se přelévá přes všechno. Přestoupení jednoho přineslo „mnohým“ smrt. To jsou bez výjimky všichni lidé. Od prvního Adamova syna až k poslednímu člověku, který se narodí – Adam je hlavou všech! Tito mnozí zemřeli nebo zemřou, a to na základě přestoupení tohoto jednoho. Ale „*tak se mnohem více vůči mnohým stala rozhojněnou Boží milost a dar v milosti, který je skrze **jednoho** člověka, Ježíše Krista*“ (v. 15). Výraz „mnozí“ se zde už přirozeně nevztahuje na **všechny** lidi. Míněni jsou jen ti, kteří patří Kristu. Už jsme viděli, jakým způsobem se Pán Ježíš stal Hlavou tohoto nového lidského pokolení. Stalo se to na základě Jeho kříže, Jeho vzkříšení a Jeho nanebevstoupení. Proto může Bůh vůči lidem, kteří nyní patří této Hlavě, jednat v milosti. To je nevyvratitelný důkaz. Čím byl Adam v činění zlého pro všechny lidi, tím byl Kristus v činění dobrého pro Své potomky.

Co nyní znamená výraz „*dar v milosti*“? Protože dar milosti je postaven proti Adamovu přestoupení a smrti, je zde blízko myšlenka, že tento výraz – ačkoli je obecný – ukazuje na věčný život, který se skrze Ježíše Krista rozhojnil vůči mnohým. To nalézá své potvrzení v Římanům 6,23: „*Neboť mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.*“ Protože ale Kristus sám je „věčný život“ (1. J. 5,20), nemůžeme potom říci, že darem v milosti je Pán Ježíš? O tom mluví také ten známý verš v 2. Korintským 9,15: „*Bohu buď dík za jeho nevýslovný dar!*“ Adam nám přinesl smrt, ale Kristus nám přinesl „život v nadbytku“ (Jan 10,10).

Ve verši 15 máme tedy jak **souhlas** mezi těmi dvěma hlavami, když jednání **jednoho** má účinky na **mnohé**, tak také **protiklad**, totiž smrt na straně Adama a dar milosti na straně Krista.

² Nebo: Ale není jako přestoupení tak i dar milosti?

Účinek toho, co se stalo

„A není tak jako skrze jednoho, který zhřešil, tak také dar?³ Neboť rozsudek⁴ byl od jednoho⁵ k odsouzení, dar milosti ale z mnohých přestoupení ke spravedlnosti⁶.“ (verš 16)

Nyní jsou proti sobě postaveny další výsledky jednání těchto dvou hlav: *„A není tak jako skrze jednoho, který zhřešil, tak také dar?“* Ten jeden, který zhřešil, je Adam. A jako jsou nesmírné účinky jeho činu, tak jsou takové také účinky Božího daru. *„Neboť rozsudek byl od jednoho [tj. od **jedné** věci nebo jednání] k odsouzení.“* **Jedno** Adamovo jednání přineslo bez výjimky všem lidem odsouzení. Ale dar milosti byl *„z mnohých přestoupení ke spravedlnosti“*. Skrze dar milosti byli ti, kteří se dopustili mnoha přestoupení, nyní ale patřící Kristu, přivedeni ke spravedlnosti nebo k ospravedlnění. Zde ospravedlnění znamená trvalý stav spravedlnosti, existující před Bohem, který už nikdy nebude změněn. To nám přinesl dar v milosti skrze dílo Krista. Souhrnně máme tedy v 16. verši opět **souhlas** těch dvou hlav, když konečné výsledky jejich činu jsou nesmírné, tak také **protiklad**: odsouzení na Adamově straně a spravedlnost na straně Krista.

Nastalý stav

„Neboť jestliže skrze přestoupení jednoho smrt vládla skrze toho jednoho, tak mnohem více budou ti, kteří dostávají hojnost milosti a dar spravedlnosti, v životě⁷ vládnout skrze toho jednoho, Ježíše Krista).“ (verš 17)

Ve verši 17 jsou dále rozvedena konání obou hlav. To první jsme viděli také už ve verši 14: Skrze Adamovo přestoupení panovala smrt, a stále ještě panuje a bude panovat až do konce tisíciletého království. Ale nyní přišel jiný a přinesl hojnost milosti ke všem těm, kteří Mu náležejí. Přinesl dar spravedlnosti. To učinil pro nás, přinesl ho k tobě a ke mně. Tento dar spravedlnosti je zde něco, co mi Bůh chtěl dát: spravedlnost na základě toho, čím

³ Nebo: A není jako skrze jednoho, který zhřešil, tak také dar?

⁴ Nebo: soud

⁵ Tzn.: z **jedné** věci nebo jednání

⁶ Nebo: ospravedlnění

⁷ Tzn.: v síle života

jsem se stal v Kristu. Jeden bratr k tomu jednou řekl: „Skrze Adamovo přestoupení byl roztržen oděv nevinnosti, a skrze oběť Krista jsme byli oblečeni oděvem božské spravedlnosti.“

V dovětku čteme, že ti, kteří obdrželi dar spravedlnosti – to jsme tedy my věřící –, v životě vládnou skrze toho jednoho, Ježíše Krista. To nejprve zní nelogicky, neboť na začátku verše bylo řečeno, že **smrt** vládla, a proto nyní očekáváme, že teď vládne **život**. Avšak tak to tu nestojí. Ne, Bůh nám dává více. **My sami** vládneme v životě, protože jsme byli přeneseni na druhou stranu smrti do nového světa, do světa vzkříšení. To je také to, co říká apoštol Pavel ve Filipským 3,10: Chtěl poznat sílu vzkříšení Pána Ježíše, sílu života vzkříšení. Věděl, že se tato síla rozvíjí už v našem životě, a ne snad teprve ve vzkříšení při příchodu Pána. Žijeme v atmosféře Toho, který nám přinesl tento život. V tomto životě se pozvedáme, je to nový druh žití. Chodíme „v novotě života“ (Řím. 6,4) a vedeme vítězný křesťanský život.

Opět zde máme jak **souhlas**, když čin **jedné** hlavy přenáší celé potomstvo do téhož stavu, tak i **protiklad**, totiž ovládnání smrtí na Adamově straně a panování v životě na straně Krista.

Dosah a výsledky

Verše 18 a 19 nyní vedou dále myšlenku, započatou ve verši 12. Dávají obdivuhodnou odpověď na problém, který tam byl představen. Ten spočíval v tom, že skrze **jednoho** člověka přišel hřích na svět, a tím pronikla smrt ke všem lidem. A nyní se učíme, že skrze spravedlnost **jednoho** člověka, Ježíše Krista, dosahují ti, kteří přijmou nabídku milosti, ospravedlnění života.

Avšak tyto dva verše budeme zkoumat podrobněji. Obsahují dvě důležité zásady: Ve verši 18 máme **dosah** Adamova skutku a díla Pána Ježíše, a ve verši 19 máme skutečné **výsledky** těchto dvou jednání. Můžeme také říci, že ve verši 18 máme před sebou **smíření** a ve verši 19 **zastupování**.

Ke všem – odsouzení a ospravedlnění

„...a tak nyní, jako to bylo skrze jedno přestoupení ke všem lidem k odsouzení, tak také skrze jednu spravedlnost ke všem lidem k ospravedlnění života.“ (verš 18)

Zde čteme, že skrze **jedno** přestoupení – to jest Adamovo přestoupení – to bylo „*ke všem lidem k odsouzení*“. Musíme zde zdůraznit slova „*ke všem*“. Ukazují, jaký **dosah** nějaký čin má. Nejde o to, zda někdo skutečně jde do zatracení, nebo zda unikne odsouzení, když uvěří v dílo Pána Ježíše. Celkem se následek Adamova přestoupení obrací **ke všem** lidem.

Totéž platí nyní pro ospravedlnění. Ve druhé části verše 18 čteme, že přišlo „*skrze jednu spravedlnost ke všem lidem k ospravedlnění života*“. To je myšlenka smíření, která se vyskytuje už v Římanům 3: „*Boží spravedlnost ale skrze víru v Ježíše Krista ke /vůči/ všem.*“ (v. 22) To znamená, že Pán vykonal dílo, které **vystačí** k ospravedlnění všech lidí. Tak velké a tak mocné je to dílo! To odpovídá tomu, co je napsáno v Titovi 2,11: „*Zjevila se zajisté ta milost Boží spasitelná všechněm lidem.*“ Tady není žádný vyjmut. Pán Ježíš sám sebe dal jako „*mzdu na vykoupení za všechny*“ (1. Tim. 2,6). To je velké dílo! Nikdo nemusí zahynout, neboť dílo smíření Pána vystačí k záchraně všech lidí, tedy „*vůči všem*!“ – Avšak přesně tak, jako člověk může ujít odsouzení, tak může také „ujít“ ospravedlnění. Člověk je nezíská, když je skrze nevěru „promarní“. Tak mluví verš 18 o odsouzení a o ospravedlnění „*ke všem*“ a nikoli „*na všechny*“.

Abychom rozuměli výrazu „*ospravedlnění života*“, musíme si nejprve uvědomit, co ospravedlnění vůbec znamená. Ten výraz nalézáme už v kapitole 3,20 a zvláště v kapitole 4,25, ale bez dodatku „*života*“. Nejprve bych na příkladu chtěl ukázat, že ospravedlnění a odpuštění jsou dvě různé věci. Syn věřícího křesťana často přestupoval příkazy svého otce. Otec měl ve zvyku, když syn zhřešil, zatlouci do prkna na stěně hřebík. Když syn provinění vyznal, otec mu odpustil a hřebík zase vytáhl. To je odpuštění! – V určitých odstupech ale přicházel na návštěvu dědeček. Ten se jako první věc podíval na prkno, aby spočítal hřebíky. Někdy tam už nebyl žádný hřebík, ale pak spočítal čerstvé otvory: „Šest!“ Pak řekl: „Tak, zase jsi už šestkrát byl neposlušný!“ Otcí bylo jasné, že to tak nemůže jít dál. Proto vzal tmel a špachtli, všechny otvory pečlivě zatmelil a vše přetřel bílou barvou. To udělal také s každým dalším otvorem. Když dědeček zase přišel, radoval se, že nevidí ani jeden otvor. To je ospravedlnění! – Ospravedlnění znamená stát před Bohem tak, jako kdybychom nikdy nic zlého neudělali.

Ale pojem „*ospravedlnění života*“ jde ještě dále. Znamená být před Bohem v novém postavení – stát na straně života a už ne na straně smrti. Toto ospravedlnění je charakterizováno životem vzkříšení Pána Ježíše. To jde dále než to, co čteme o ospravedlnění v kapitolách 3 a 4.

Také zde musíme opět dbát na postavení proti sobě. Ospravedlnění života je postaveno proti odsouzení, jako předtím v 17. verši vládnutí v životě stálo proti vládě smrti. Tyto protiklady nás činí vděčnými. Pokaždé nám ukazují, že milost přináší více než to, co bylo ztraceno skrze Adama.

Postavení spravedlivých

„Neboť tak jako skrze neposlušnost jednoho člověka byli mnozí uvedeni do postavení hříšníků, tak jsou také skrze poslušnost jednoho mnozí uvedeni do postavení spravedlivých.“ (verš 19)

Ve verši 19 nacházíme skutečné výsledky toho, co Adam, resp. Kristus učinili: *„Neboť tak jako skrze neposlušnost **jednoho** člověka [Adama] byli mnozí uvedeni do postavení hříšníků“* – to jsou nyní opět ti, kteří patří do Adamovy rodiny, tedy všichni lidé – *„tak jsou také skrze poslušnost jednoho mnozí uvedeni do postavení spravedlivých“* – to je opět Kristova rodina. Všimněme si těch dvou protikladů: Prvně neposlušnost Adama proti poslušnosti Krista, za druhé postavení hříšníků proti postavení spravedlivých.

Nato je ukázáno, jak to je pravda pro jednotlivce. Do postavení spravedlivých jsou uvedeni jen ti, kdo přijímají dílo Pána Ježíše. Jen pro ty On zástupně zemřel. Dílo se stalo sice vůči *„všem lidem k ospravedlnění života“*, ale jednotlivce je musí osobně přijmout. A jen o takových může být řečeno, že Pán Ježíš na kříži zaujal jejich místo a že přicházejí do požitku požehnání Jeho díla. Pán Ježíš mluvil o zastupování, když říkal, že Syn člověka přišel, aby dal Svůj život jako výkupné za mnohé (Mat. 20,28; viz též Iz. 53,12). V 1. Timoteovi 2,6 však je napsáno, že On Svůj život dal jako výkupné za **všechny**. Tam jde o smíření. Těmto dvěma stránkám díla Pána Ježíše musíme dobře rozumět. Nabídka milosti se obrací *„ke všem“*, ale přichází jen *„na všechny, kteří věří“* (Řím. 3,22).

Už jsi uvěřil? Nabídka milosti stojí před tebou ještě jednou. Dílo smíření Pána Ježíše se obrací ke všem. Svatý Bůh je tváří v tvář dílu Pána Ježíše plně uspokojen. Jeho požadavkům bylo učiněno zadost. Vůči Němu bylo učiněno smíření, a On nyní může dávat všem lidem nabídku milosti. Přijal jsi ji k ospravedlnění života? Jsi uveden do postavení spravedlivého – anebo ještě ne? Přijmi ji dnes! Když ji osobně nepřijmeš, když nebudeš činit pokání a neobrátiš se, pak zůstaneš v postavení hříšníků. Ale když ji přijmeš, pak přijdeš do postavení spravedlivých.

Co znamená být v postavení spravedlivých? Neznamená to být přenesen zpět do stavu Adama **před** pádem do hříchu, do stavu nevinnosti. Ne, znamená to, že před Bohem stojíme v témž postavení, ve kterém stojí Jeho vlastní Syn – zahaleni do milosti Golgoty! Kristus se stal člověkem a Svou poslušností způsobil mnohem více, než Adam promarnil. Proto nejsme přeneseni do stavu nevinnosti, nýbrž do postavení spravedlivých.

Poslušnost Jednoho

Tato Kristova poslušnost na nás musí působit. Přitom bych nejprve chtěl naše myšlenky vést ke známému citátu ze Žalmu 40: „*Aj, jdu, abych činil, ó Bože, vůli tvou.*“ (Židům 10,7) To je popis poslušnosti toho Jednoho. Přišel, ne aby činil Svou vůli, nýbrž vůli Toho, který Ho poslal (Jan 6,38). Jsme si vědomi toho, co tato vůle obsahovala a co to pro Něho znamenalo, tuto vůli vykonávat? On byl poslušný „*až do smrti, a to smrti kříže*“ (Fil. 2,8). Byla to absolutně **dobrovolná** poslušnost. To vidíme v Janu 10: „*Proto mne Otec miluje, že já pokládám duši svou... To přikázání vzal jsem od Otce svého.*“ (v. 17 a 18) Kromě toho to byla **čistá** poslušnost. V Getsemane Spasitel řekl: „*Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne.*“ Jak by si mohl přát být učiněn hříchem! Ale přesto pokračuje: „*Ale však ne má vůle, ale tvá staň se!*“ (Luk. 22,42) Jaká absolutně čistá poslušnost!

Láska a poslušnost ke Svému Bohu a Otci a láska k nám ztraceným umožnila tuto slavnou Boží odpověď na problém hříchu, který v nás bydlí.

Zákon a rozhojňující se hřích

„*Zákon ale k tomu přistoupil, aby se rozhojnilo přestoupení. Kde se ale rozhojnil hřích, rozhojnila se milost ještě více...*“ (verš 20)

Verš 20 se ještě jednou obrací k verši 13, kde šlo o zákon. Zákon v době mezi Adamem a Kristem „*k tomu přistoupil*“. K čemu přišel? Proč ho Bůh dal? Aby umožnil spravedlnost na základě vlastních skutků? Ne, přirozeně že ne, neboť Pavel píše: „*... nemaje své spravedlnosti, která jest ze zákona, ale tu, která jest z víry Kristovy.*“ (Fil. 3,9) Kromě toho by to odporovalo konstatování: „*Proto ze skutků zákona nebude ospravedlněn žádný člověk.*“ (Řím. 3,20) Přinesl život? Ne. „*Neboť kdyby byl zákon dán, který by mohl oživit, jistě ze zákona byla by spravedlnost.*“ (Gal. 3,21)

Tento verš v Dopisu Římanům nás poučuje, k čemu byl zákon dán: „..., *aby se rozhojnilo přestoupení.*“ Skrze zákon vystoupilo ovoce hříchu velmi jasně a stalo se přestoupením: svévole člověka, jeho pýcha, žádost, vášeň, neposlušnost. To vše se stalo skrze zákon zjevným jako hřích, takže nikdo už nemohl být na něco pyšný.

Žel, že nyní zákon u nás přináší těžko spojitelné „účinky“: Na jedné straně přikazuje hříšnému člověku, aby nehřešil, a ten se na druhé straně nadarmo namáhá zákon dodržet. Na druhé straně ale je v člověku skrze zákon způsobena „každá žádost“ (Řím. 7,8). Tak se stává rozhojněným nejen přestoupení, nýbrž také hřích sám.

Přebohatá milost skrze spravedlnost

„..., aby, jako hřích vládla ve smrti⁸, tak také milost vládla skrze spravedlnost k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.“ (verš 21)

Avšak Boží odpovědí na to je milost: Ta je přebohatá a zaplavuje i tento rozhojněný hřích člověka, „*aby, jako hřích vládla ve smrti*“ – to jsme uvažovali v 17. verši – „*tak také milost vládla*“ (v. 21). **Milost** vládne, nikoli zákon. Bohu buď chvála a dík! Nepřišli jsme opět pod zákon, ne, vládne milost. Také to ještě není spravedlnost, která vládne. To se stane v budoucím tisíciletém království.

Nyní vládne milost **skrze** spravedlnost. To je vzácná věta. Milost nevládne na úkor spravedlnosti, neboť Pán Svým dílem na kříži zcela splnil spravedlivé Boží požadavky ve vztahu k hříchu. Bůh je spravedlivý, když „*ospravedlňuje toho, který je víry v Ježíše*“ (Řím. 3,26), protože On nemůže hřích trestat dvakrát.

Poté, co se Boží **láska** a **milost** prokázaly v poslání a obětování Jeho Syna, prokázala se Boží **spravedlnost** v tom, že Toho, který Ho v životě a ve smrti nekonečně oslavil, posadil po Své pravici. Krátce před křížem Pán Ježíš řekl: „*Nyní oslaven jest Syn člověka, a Bůh oslaven jest v něm.*“ To se stalo na Golgotě. Pak k tomu připojil, že „*Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej.*“ (Jan 13,31.32) To znamená, že Bůh Ho posadí po Své pravici. Z Jana 16,10 vidíme, že to z Boží strany byl akt spravedlnosti. Bůh jednal vzhledem

⁸ Tzn.: v síle smrti

k Svému Synu, který Ho oslavil, spravedlivě, když Mu dal místo po Své pravici. Můžeme také říci, že Bůh Mu spravedlivě **musel** dát toto místo – místo, které jako Syn vždy měl, a které nyní na základě Svého dokonaného díla vykoupení získal jako člověk. Podivuhodné je, že my nyní máme podíl na výsledcích Jeho díla! Spasitel za nás zemřel, my jsme ospravedlněni a máme nyní život, který má za cíl věčnou slávu. Z kříže plyne nyní proud milosti, a to potrubím spravedlnosti. Tento proud ústí do vlasti věčného života. Vše se stalo skrze Ježíše Krista. To je Boží slavná odpověď na rozhojnění hříchu člověka!

Kapitola 6

Konflikt v nás

Jak už bylo zmíněno v úvodu, abychom mohli přijít do nebe, nepostačí mít odpuštění hříchů. K tomu potřebujeme také novou přirozenost: Věřící má v sobě od obrácení dvě přirozenosti: nový život a tělo. Pán řekl Nikodémovi (Jan 3,6): „*Co se narodilo z Ducha, duch jest*“ – to je nový život, který je vyvolán skrze Ducha – „*a co se narodilo z těla, tělo jest.*“ Protože v sobě máme obě přirozenosti, vede to v našem životě ke konfliktům. Nová přirozenost nedegeneruje; zůstává stále na téže výši. Vždy chce dobré. Ale také stará přirozenost se nemění. Je nepolepšitelná. Chce stále zlé. V tomto konfliktním okruhu se pohybujeme.

Nyní je otázka: Který zdroj necháme v sobě proudit, starou přirozenost nebo novou přirozenost? V kapitole 5 stály proti sobě dvě hlavy rodin, v kapitole 6 jsou to nyní dva páni. To není přesně totéž. Hlava se týká našeho původu, ale pán má nad námi vládu. Tuto vládu má buď Duch, nebo hřích. A otázka je, ještě jednou: Komu přenecháme vládu?

Lékem pro naše hříchy je Kristova **krév**. Ale potřebujeme také lék pro hřích, který je v nás – a tím je, jak nyní uvidíme, Kristova **smrt**.

Jak můžeme být osvobozeni od moci hříchu, abychom mohli šťastně žít? Neboť když ustavičně děláme to, co vlastně vůbec nechceme, pak přece vůbec nejsme šťastni. Tak se to děje s člověkem, popsaným v Římanům 7: „*Neboť ne to dobré, co chci, vykonávám, nýbrž to zlé, které nechci, to činím.*“ (Řím. 7,19) Znáš to také? Děláš něco, o čem víš, že to je zlé. Nechceš to už dělat – a přece to děláš stále znovu.

Pokusy k řešení toho konfliktu

Jak můžeme být osvobozeni od moci hříchu? Už bylo vyzkoušeno mnohé:

- **Bojování:** Protože se ti to napoprvé a napodruhé nepodaří, musíš proti tomu bojovat ještě déle. Vyčkej, však to někdy dokážeš. – Avšak nedokážeš to nikdy!

- **Askeze a mnišství:** Jeptišky a mniši šli do klášterů, protože se domnívali, že tam budou od zlých vlivů izolováni. Tím ale problém nebyl vyřešen, neboť si hřích, který v nich přebývá, vzali s sebou za zdi klášterů.
- **Sebeklam:** Někteří argumentují tím, že v sobě už nemáme žádný hřích. Avšak Jan píše: „*Jestliže řekneme, že hříchu nemáme, sami se klameme a pravda v nás není.*“ (1. J. 1,8) Docela jistě máme v sobě ještě hřích!
- **Dívat se na hřích jako na neškodnou věc:** Někteří se pokoušejí namluvit si, že to člověk nemusí s hříchem brát tak přísně. Uklidni se a buď tak trochu povrchní! To, co děláš, dělají přece všichni! Nebuď tak přísný, neboť tak citlivý! – To přirozeně není také žádné řešení, které před Bohem obstojí.
- **Využívání milosti:** Ještě horší jsou takoví, kteří hřeší na úkor milosti. Říkají: Jestliže se milost rozhojňuje přes hřích (Řím. 5,20), pak přece setrvějme v hříchu, aby se milost rozhojnila (Řím. 6,1)! To je Boha urážející řeč. „*Měli bychom hřešit, když nejsme pod zákonem, ale pod milostí?*“ (Řím. 6,15)

Proti takové argumentaci, jakou ukazuje poslední bod, začíná Pavel nyní boj. Staví se rouhačům do cesty a vyvrací jejich tvrzení. Jak to dělá? Neříká jim prostě: „Vaše tvrzení jsou bezbožná,“ nýbrž vrací se zpět k začátku křesťanské cesty.

Slova: „*Co máme nyní říci? Měli bychom setrvávat v hříchu, aby se milost rozhojnila?*“ (v. 1) zjevují přece špatnost lidského srdce. Bylo by možné si představit, že syn stále a bezohledně bude zraňovat city svých rodičů jen proto, aby ti dostali více příležitostí mu odpouštět? Pavel rozhodně odsuzuje takový postoj a říká: „*To buď daleko!*“ Ostatně zde nemusíme myslet na hrubé hříchy. „*Setrvávat v hříchu*“ znamená, že člověk žije hříchu a ne „*Bohu*“ (srv. s v. 11). Znamená to žít ve svévoli – pro sebe samého.

Zemřelí hříchu

„*To buď daleko! My, kteří jsme hříchu zemřeli, jak bychom měli ještě v něm žít?*“ (verš 2) Tento výrok musíme zkoumat přesněji, protože je to klíč k porozumění celému oddílu.

Kdo jsou tito „*My*“? To jsou **všichni** věřící a ne snad jen vyzrálí staří bratři. Nejedná se zde totiž o naši praxi (v tom mají ostatně starší věřící přesně

stejné problémy jako nově obrácení!), nýbrž o naše postavení. Bůh to říká a my tomu musíme věřit, že všichni znovuzrození lidé bez výjimky zemřeli **hříchu**. Zde není napsáno, že my bychom **měli** zemřít hříchu nebo že už nebudeme hřešit, nýbrž že jsme hříchu **zemřeli**. Gramaticky to je „dativ vztahu“. **Komu** zemřeli? **Hříchu** zemřeli, to znamená, že k němu už nemáme žádný vztah. Vždyť existuje obrat, kdy někdo řekne: „Tento člověk mi zemřel“⁹. My ho přirozeně nechceme používat, ale tak můžeme lépe rozumět, co tím je míněno. Znamená to přece, že existující vztah byl zrušen. Přesně tak jsme my nyní „zemřeli hříchu“.

Chceme-li vědět, jak to Bůh s námi dosáhl, musíme vzít na pomoc verš 10. Tam je napsáno, že Pán Ježíš „zemřel hříchu“. To je obdivuhodné vysvětlení celého oddílu. Ačkoli nikdy nezhřešil a ani nemohl zhřešit, Pán Ježíš zemřel hříchu. Do jaké míry? Pán měl na zemi ustavičně co činit s hříchem. Během celého Svého života přicházel do styku s hříchem. Viděl následky hříchu na každém kroku. Vzdychal pod tím. Byl vnitřně pohnut. Plakal nad následky hříchu a nakonec byl na kříži učiněn hříchem. Toto jeviště hříchu, které Jej doprovázelo během celého Jeho života, opustil s konečnou platností skrze smrt – a jen skrze smrt! Když zemřel „zemřel hříchu“, to jest, opustil okruh, ve kterém měl co činit s hříchem.

A nyní přichází to vzácné: Protože jsem já s Ním zemřel, rovněž jsem – tak jako On – opustil okruh hříchu, ve kterém jsem se nalézal jako Adamův potomek. Jsem jedno s Ním – a **to** řeší můj problém! Jeho cesta je mou cestou; Jeho postavení je mým postavením. Ten, kdo tomu jednou porozuměl, rozumí mnoha dalším obtížným místům Bible. My se příliš málo vidíme v Něm, nýbrž většinou od Něho odloučení. Pavel říká: „*Neboť co zemřel, jednou provždy zemřel hříchu... Tak také vy...*“ (v. 10. 11). Jeho podíl je také můj podíl. Jsem jedno s Ním. Tato myšlenka se táhne celým oddílem: „*spolu ukřižován*“ (v. 6), „*zemřeli s*“ (v. 8), „*s ním byli pohřbeni*“ (v. 4), „*tak to budeme také*“ (v. 5), „*Tak také vy*“ (v. 11). O tom bychom měli více přemýšlet.

Dvě další místa nám ještě více ujasňují pojem „zemřeli hříchu“. První je v Dopisu Koloským: „*Jestliže tedy zemřeli jste s Kristem živlům světa...*“ (Kol. 2,20). Tedy opět „zemřeli s Kristem“ – a to od „elementů světa pryč“ (tak doslovně). Druhé místo cituji z Dopisu Židům: „*...tak i Kristus, když byl jednou obětován, aby nesl hříchy mnohých, se podruhé těm, kteří ho očekávají,*

⁹ v němčině (p. p.)

bez hříchu ukáže k záchraně.“ (Žid. 9,28 – přel.) Místo „*bez hříchu*“ můžeme také říci „*oddělen od hříchu*“ nebo „*bez vztahu k hříchu*“, to znamená, že „*Jeho příchod pro ty Jeho už nebude mít nic společného s hříchem*“.

Sklony a zvyky mohou odložit, ale svůj život nemohu odložit, jedině skrze smrt. A přesně to je význam výrazu „*zemřeli hříchu*“. Můžeme také říci: Opustili jsme stav přirozeného člověka, byli jsme vyjmuti z okruhu hříchu, nemáme k němu už žádný vztah. Ten, kdo zůstane v okruhu hříchu, je věčně ztracen a musí se jako dítě Adama v tomto stavu setkat s Bohem. Ale ten, kdo uvěří v Pána Ježíše, zemřel s Kristem, a tím je osvobozen od moci hříchu.

Vzít Boha za slovo

„To buď daleko! My, kteří jsme hříchu zemřeli, jak bychom měli ještě v něm žít?“ (verš 2)

Vždyť je přece nemožné žít a zároveň být zemřelý. To nejde. Nemohu nějaké věci zemřít, a pak ještě s ní chtít žít. To zde apoštol ujasňuje (Řím. 6,2). V Dopisu Galatským to vyjadřuje vzhledem ke své vlastní osobě podobně: „... *skrze něhož jest mi svět ukřižován, a já světu.*“ (Gal. 6,14) Nyní řekneš: U mne to tak není, neodpovídá to mé zkušenosti. Ale Bůh říká: Přece to tak je! – Tu je pro tebe už jen jedno: Musíš věřit Bohu! To je jediná cesta. Přesně tak, jako jsi uvěřil té zástupné oběti za své hříchy, musíš také věřit **této** pravdě. Bůh to tak vidí: Starý Karl-Heinz (anebo jak se jmenujeme) je mrtev. Tak to je. Nesmím se opírat o své zkušenosti, které mi denně chtějí ukazovat opak.

Základem pro šťastný život víry je Boží slovo. Víra vidí věci tak, jak je vidí Bůh. Opustil jsem stav, ve kterém jsem byl ovládán hříchem. Už nejsem pod vládou hříchu, protože jsem s Kristem zemřel. To bych chtěl znázornit ještě jedním příkladem, který je sice trochu zvláštní, ale přesto velmi výstižný: Představ si mrtvolu. S tou můžeš dělat, co chceš: Můžeš ji štípat nebo na ni křičet, můžeš jí stavět před oči svody hříchu – ona nereaguje. Už ji nic neudrždí. Je mrtvá. Přesně to je naše postavení vzhledem k hříchu, který v nás přebývá. To nám zde apoštol chce ukázat.

Naše odpovědnost

Nyní přichází apel na naše srdce: „*My, kteří jsme hříchu zemřeli, jak bychom měli ještě v něm žít?*“ (verš 2) Ano, jak bych ještě mohl žít hříchu, který by mě věčně odděloval od Boha a za který musel Spasitel tak nekonečně trpět? Nebyl by to výsměch dílu Pána na Golgotě?

Ale jak to mohu dokázat, **už nežít** hříchu? Chtěl bych k tomu nabídnout pomoc: Když hřích láká – a on bude lákat! –, když k tobě přistupuje pokušení, pak prostě poklekni a řekni: „Pane, děkuji Ti, že teď už nemusím hřešit. Děkuji Ti, že se už nemusím poddávat tomuto pokušení.“ Můžeš se přirozeně pomodlit tiše pro sebe i na ulici, v autě nebo kdekoli. Když to uděláš po každé, když přijde nějaké pokušení, pak zakusíš, že Spasitel ti pomůže. **Nemusíš** už přece hřešit! Vždyť jsi hříchu zemřel! Tuto zásadu musíš pochopit – ačkoli síla pro vítězný křesťanský život je ukázána teprve v 8. kapitole.

Křest v Jeho smrt

„*Anebo nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, jsme byli pokřtěni v jeho smrt?*“ (v. 3)

Ve verši 3 Pavel připomíná to, že jsme pravdu veršů 1 a 2 vyznali už při svém křtu. Tehdy jsme tomu snad ještě nerozuměli, ale přesto je to pravdivé. „*Anebo nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, jsme byli pokřtěni v jeho smrt?*“ (v. 3) Křest má vždy co činit se smrtí. Je to pohřeb. Voda je obraz smrti a obraz soudu, který Bůh přivádí na hřích. Ale my jsme nebyli pokřtěni ve **svou** smrt, nýbrž v **Jeho** smrt. On, Pán Ježíš, vešel do smrti. Všechna voda, záplava Božího soudu propukla nad **Ním**. „*Všechna vlnobití tvá a rozvodnění tvá na mne se svalila.*“ (Žalm 42,8) To se stalo na Golgotě! A nyní **my** ve křtu vyznáváme: To bylo **moje** místo! Tam jsem patřil **já**. Tuto smrt jsem si zasloužil já. Ale někdo jiný, můj Pán, byl v tomto soudu za mne – a já s Ním. Nyní se činím s Ním zajedno v podobnosti Jeho smrti. Proto jsme byli pokřtěni v Jeho smrt. S Ním jsme zemřeli hříchu a vystoupili jsme z okruhu hříchu. Rudé moře je toho výstižným obrazem. Ostatně bychom nikdy nemohli být s Kristem spojeni, kdyby On nezemřel. Pán Ježíš říká: „*Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo; jestliže ale zemře, přinese mnohé ovoce.*“ (Jan 12,24) Museli jsme být spojeni se zemřelým Kristem.

„Tak jsme nyní s ním byli pohřbeni skrze křest ve smrt.“ (v. 4) Ten, kdo je pohřben, je mrtev, neboť jen mrtví jsou pohřbíváni. Mrtvý člověk je potom pro svět neviditelný. Tak jsme také my jakoby pro svět zmizeli. Nyní také rozumíme tomu, že svět si už s námi neví rady, jestliže uskutečňujeme to, co jsme vyznali ve křtu.

Chození v novotě života

„Tak jsme nyní s ním byli pohřbeni skrze křest ve smrt, abychom, tak jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my chodili v novotě života.“ (v. 4)

Pak přichází závěr: *„..., abychom, tak jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my chodili v novotě života.“* (v. 4) Ten, kdo se křtí, nezůstává ve vodě. Jako Pán nezůstal ve smrti, tak ani my nezůstáváme ve vodě. On vstal z mrtvých – a my s Ním. Je to zde napsáno? Nikoli, neboť to je pravda Dopisů Efezským a Koloským¹⁰. Dopis Římanům nejde tak daleko. Ten tuto pravdu jen naznačuje a dále ji nerozvíjí, protože ta nepatří k učení o křtu. Je krásné poznávat, jak „spořádaně“ se to v Božím slovu děje! – Dopis Římanům nás vidí ještě chodit „na poušti“. Proto zde Pavel neříká, že jsme s Ním vzkříšeni (což by nás obrazně přenášelo do země Kanán), nýbrž činí jen praktický závěr: *„..., abychom ..., tak i my chodili v novotě života.“*

Abychom rozuměli tomu, co to znamená, musíme nejprve zkoumat, jak dalece byl Pán Ježíš *„vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce“*. To je výraz, který se vyskytuje jen zde. Znamená, že celá sláva Otce se do toho vložila, aby Ho vzkřísila z mrtvých. Mohli bychom také říci, že Otec to byl jakoby povinen dílu Pána Ježíše a také Svě vlastní slávě, aby vzkřísil Toho, který Ho tak nekonečně oslavil (srv. s Janem 17,4.5). Pán Ježíš je tedy nyní v novém postavení, a v tom je vzorem onoho života, ve kterém nyní Bohu žijeme. Život Pána ve světě vzkříšení charakterizuje také nás. Náš život by měl být praktickým odleskem slávy Pána v nebi. Chodíme *„v novotě života“*. Žijeme nyní ve zcela novém postavení a zcela novým způsobem na „poušti“, a to v síle Jeho života vzkříšení.

¹⁰ Viz Úvod.

Máme nyní zcela jiné zájmy, jiné náklonnosti, jiné pohnutky, jiné cíle, jiný způsob myšlení – tedy zcela nový druh života. Není to napomenutí, které je zde vysloveno, nýbrž prostě konstatování nového druhu života.

Jedno s Ním v Jeho vzkříšení

„Neboť když jsme s ním byli učiněni zajedno¹¹ v podobnosti jeho smrti, tak to budeme také ve vzkříšení, ...“ (v. 5)

Od 5. verše nacházíme více závěrů ze skutečnosti, že jsme „s ním byli učiněni zajedno“ nebo „s ním srostlí“. Ano, jsme s Ním tak úzce spojeni, že Písmo nás vidí jako s Ním srostlé. Byli jsme „s ním učiněni zajedno ... v podobnosti jeho smrti“. To je pevná skutečnost, která se stala v minulosti a kterou jsme vyznali ve křtu. A když tu je toto zajedno učinění ve smrti, pak budeme s Ním také jedno v podobnosti Jeho vzkříšení. Tento nutný závěr apoštol činí, aniž by pravdu o tom dále rozvíjel. Viděli jsme, že Pavel v Dopisu Římanům nemluví o tom, že už nyní jsme s Kristem vzkříšení, nýbrž vidí to jako budoucí. Protože Pán Ježíš vstal, vstaneme i my, až k tomu nadejde čas, nebo – když při Jeho příchodu ještě budeme žít – budeme proměněni a uchvázeni. To je budoucí výhled pro nás, kteří jsme s Ním zemřeli. A opět vidíme, že Jeho cesta je také naše cesta. On vstal – my s Ním budeme jedno v podobnosti Jeho vzkříšení. Až to nastane, budeme nejen svobodni od vlády hříchu, nýbrž i od hříchu samotného! To jde ještě dále, to je ještě mocnější. Avšak víra se vidí s Ním spojená už **zde**. Ve víře můžeš Jeho vzkříšení už dnes uvést do svého života.

Náš starý člověk je spolu ukřižován

„..., poněvadž toto víme, že náš starý člověk byl spolu ukřižován, aby bylo odstraněno tělo hříchu, abychom už nesloužili¹² hříchu.“ (v. 6)

„Poněvadž toto víme, že náš starý člověk byl spolu ukřižován...“ (v. 6) Pojem „starý člověk“ máme v Bibli třikrát. Zde je řečeno, že byl spolu ukřižován, v Koloským 3,9 čteme, že jsme ho vysvlékli, a v Efezským 4,22, že jsme ho odložili. Co je náš starý člověk? To je náš stav před naším obrácením jako

¹¹ Doslovně: srostlí

¹² Vlastně: jako otroci nesloužili

hříšníků před Bohem. Je to ztělesnění všeho zlého v člověku. Proto je napsáno **náš** starý člověk. Tento starý, zkažený stav musel Bůh soudit. Kdy se to stalo? Ne při našem obrácení, nýbrž když byl Kristus na kříži souzen, když zemřel. Tímto způsobem došel starý člověk svého konce. Tu skutečnost věřící pro sebe vděčně přijímá.

„Ukřižovat“ je silný výraz; je to více než zemřít. Ukřižování v sobě obsahuje Boží rozsudek nad hříchem, nad tímto principem hříchu v nás. Tak je starý člověk ukřižován a nemůže už být veden k odpovědnosti; už patří minulosti. Když jsme udělali něco zlého, někdy řekneme: To byl můj starý člověk. Ale to není docela správné. Starý člověk je ukřižován. Co můžeme říci, je: To byl hřích, stará **přirozenost** ve mně. Ta nezemřela. Ale můj starý člověk, ztělesnění všeho zlého ve mně, je soudním způsobem odstraněn.

Boží cíl přitom je: „*aby bylo odstraněno tělo hříchu, abychom už nesloužili¹³ hříchu.*“ (v. 6) Tělo hříchu není naše tělo, nýbrž systém či organismus hříchu v člověku. Tělo se stává nástrojem Satana. Hřích nad námi vládne jako majitel otroků. Tento systém je odstraněn, to znamená učiněn neúčinným (nikoli: zničen). To je Boží cíl s námi, proto jsme museli s Kristem zemřít. I když naše zkušenosti mluví proti tomu: Náš starý člověk **je** spolu ukřižován, aby **bylo odstraněno** tělo hříchu! Bůh to říká a my tomu prostě věříme. Také už nesloužíme hříchu jako před obrácením, ten nad námi už nemá žádnou moc. Nemusíme už hřešit.

Osvobození od hříchu

„*Neboť kdo zemřel, je osvobozen od hříchu.*“ (verš 7)

V 7. verši přicházíme k dalšímu závěru: „*Neboť kdo zemřel, je osvobozen od hříchu.*“ Zde vidíme soudní osvobození, osvobození je rozsudek. Nejsme sice volni od hříchu (srv. s 1. J. 1,8) – to byl jen Pán, my to budeme teprve v nebi –, ale nejsme za to odsouzeni. Někdo mrtvý totiž nemůže být odsouzen. Není už hříchu ničím povinen. Jeho zkažená svévole a jeho zlé žádosti už nejsou činné. Hřešení pro něho už nepřichází v úvahu. Mrtvého nelze obvinit z hříchu. Tomu se zde učíme: „*Kdo zemřel, je osvobozen /zproštěn/ od*

¹³ Vlastně: jako otroci nesloužili

hříchu.“ Není to mocné konstatování? Už nemáme s hříchem nic společného, ten nám už nemůže být položen k tíži, jeho nárok na vládnutí vyhasl. To je mé postavení jako zemřelého s Kristem.

Žít s Kristem

„Jestliže jsme ale zemřeli s Kristem, tak věříme, že s ním také budeme žít...“
(verš 8)

V 8. verši přichází opět jeden závěr: *„Jestliže jsme ale zemřeli s Kristem, tak věříme, že s ním také budeme žít.“* Je to pevná skutečnost, že jsme s Kristem zemřeli. Proto věříme – a to není žádná mlhavá naděje, ne pouhé přání, nýbrž jistota víry –, že s Ním budeme i žít. To má dva významy: Předně víme, že s Ním budeme žít věčně. Proto tu je také tvar budoucího času: *„budeme žít“*. V 1. Tesalonickým 5,10 čteme přesně to stejné: *„..., abychom... spolu s ním živi byli.“* To je nebe. To je popis našeho věčného stavu. Za druhé se to vztahuje také na 4. verš, kde na konci je napsáno: *„..., abychom... i my chodili v novotě života.“* To je přítomný výsledek – to děláme už teď.

Kristus žije pro Boha – tak i my

„..., poněvadž víme, že Kristus, vzkříšený z mrtvých, už neumírá; smrt už nad ním nepanuje.“ (verš 9)

Verš 9 ještě jednou opakuje kus toho, co je nám už známé: *„..., poněvadž víme¹⁴, že Kristus, vzkříšený z mrtvých, už neumírá; smrt už nad ním nepanuje.“* Poté, co byl vzkříšen, už nikdy nemá co činit s hříchem (srv. s Židům 9,28) a už nikdy nezemře. Smrt už nad Ním nepanuje. Po krátký čas nad Ním **panovala** a budí to dojem, jako kdyby smrt nad Pánem zvítězila. On zemřel a byl položen do hrobu. Byl mrtev. Ale zde je řečeno: *„Smrt už nad ním nepanuje.“* Pán Ježíš nezůstal ve smrti. Vstal v síle neporušitelného života. A tak jako smrt už nad **Ním** nepanuje, tak nevládne už ani nad **námi**. Zde vidíme opět naše bytí zajedno s Ním. Toto bytí jedno s Ním je skutečně základem všech těchto naučení.

¹⁴ To je vnitřní vědění, přesvědčení.

„Neboť co zemřel, jednou provždy zemřel hříchu; co ale žije, žije Bohu.“ (verš 10)

To znamená – jak to bylo vysvětleno už u verše 2 –, že skrze smrt **provždy** opustil jeviště hříchu. *„Co ale žije, žije Bohu.“* (v. 10) Nyní bychom se mohli zeptat: Cožpak před Svou smrtí na kříži nežil Bohu? Ano, to přirozeně činil vždy, ale během této doby měl na každém kroku co činit s hříchem. To je nyní pryč, a teď se může, abychom tak řekli, bez překážky ustavičně věnovat Svému Bohu. Jeho život nezná už nic než jen Boha. To je přesně to, co chce darovat také nám: chodit v novotě života, už jen pro Boha – mít už jen toto zaměření. Jsme jedno s Kristem a vírou žijeme už nyní ve světě vzkříšení Pána Ježíše.

Mít za to, že jsme mrtvi hříchu

„Tak také vy mějte za to, že jste mrtvi hříchu, Bohu ale žijící v Kristu Ježíši.“ (verš 11)

Nyní přichází první napomenutí v tomto oddílu¹⁵. Toto napomenutí předpokládá, že je v nás ještě hřích, jinak bychom se nemuseli vzhledem k němu považovat za mrtvé. Ale všimněme si, že zde není napsáno: **Cítte**, že jste mrtvi hříchu. To nemůžeme cítit. Také nemůžeme cítit, že máme odpuštění hříchů. Bylo by osudné, kdyby naše bezpečí a postavení byly závislé na pocitech a citech. Potřebujeme pevnou jistotu, že jsme hříchu mrtvi. Tuto jistotu obdržíme jen skrze víru v pravdu veršů 3-10, totiž že jsme v každém směru jedno s Kristem. Proto verš začíná opět slovy: *„Tak také vy...“* Když tuto pravdu vírou přijímáme a klademe na ni svou nohu, máme za to, že jsme hříchu mrtvi. To je význam tohoto verše a počáteční bod pobožného života: žít v Kristu Ježíši Bohu, tak jak to činí On.

V této souvislosti je na místě ještě jeden poukaz. Stále znovu slyšíme říkat: *„Musíme hřích držet ve smrti.“* Avšak tento způsob vyjadřování je prostě chybný! Hřích vůbec nemůžeme držet ve smrti. Ten je tu, tomu učí každodenní zkušenost. Ale já musím **mít za to, že já** jsem mrtvý pro hřích. To zde je učení. Starý člověk je spolu ukřižován, **já** jsem mrtev, nikoli hřích. Ale Pán za to zemřel, zemřel za tento kořen, který je ve mně a chce přinášet jen zlé

¹⁵ Také verš 2 obsahuje přirozeně už nepřímou napomenutí.

ovoce. Protože tomu tak je, nesmím vůči hříchu být v žádném případě lhostejný, ale milost mi přiděluje jeden díl a říká: „Smíš tuto pravdu, že jsi zemřel, vírou přijmout.“ Když se pak přece stane, že zhřeším, pak vím, že za to můj Spasitel zemřel. Hřích, to dravé zvíře, je ve mně, a když tomuto dravci otevřu dveře, pak mne zcela jistě zraní. Ale už nade mnou nemá žádnou moc – a to je ten rozhodující bod. Ono už není „já sám“.

Bratr Heijkoop to jednou ilustroval následovně: Jeden starý kapitán měl vlastní loď. Jednoho dne prodal tuto loď novému kapitánovi s podmínkou, že on sám si na této lodi podrží ještě kajutu, ve které bude moci stále plout spolu. Smlouva byla uzavřena a loď obdržela nového kapitána. Od nynějška měl tento velet, avšak starý kapitán byl ještě ve své kajutě. Neměl už do ničeho mluvit, nýbrž směl jen jet spolu. Ale netrvalo dlouho, a tu přišel starý kapitán zase nahoru a pokoušel se loď přivést opět pod své vedení. – To je ten dravec, hřích v nás. Ale stejně tak málo jako starý kapitán, tak ani hřích nemá právo ani moc převzít v našem životě vedení. To patří novému kapitánovi, to jest novému pánovi, Duchu, novému životu v nás, a už ne hříchu.

Také nejde o to, že ještě **stále** bychom museli umírat hříchu, že bychom něco museli **dělat**, abychom tohoto stavu dosáhli (to by byl princip zákona), nýbrž my jsme **přišli** do tohoto stavu, a nyní máme za to, že jsme pro hřích mrtví. A to má přirozeně praktické účinky na naše chování. Můžeme to srovnat s Efezským 5,1. Tam je napsáno, že jsme Boží milované děti a že máme chodit v lásce. Nechodíme tedy v lásce proto, abychom se **stali** Božími dětmi (to by byl zákon: něco dělat, abychom něčeho dosáhli), nýbrž **protože jsme** Boží milované děti (to je dar), chodíme v lásce. A protože jsme zemřeli hříchu, také se podle toho chováme.

Znáznornit to může další příklad: Před dlouhou dobou pracoval horník jménem Kristián v jednom dole, který nebyl ještě zabezpečen tak, jak tomu je dnes. Pokaždé, když sjížděl do jámy, padaly za ním nějaké kameny, a pak společně se svými kolegy stále hrozně klel. Jednoho dne se ale obrátil. Když pak jako obvykle na něho a na druhé padaly kameny (všechno se přece nezlepší, když my se obrátíme!), začali všichni klít – ale on zůstal tiše. Od nynějška už neklel. A když potom v něm chtěl vyvstat hněv, říkal si: „Kristiáne, ty jsi mrtev! Kristiáne, ty jsi mrtev!“ On tento verš praktiky žil: „*Mějte za to, že jste mrtvi hříchu!*“

Uvažované verše můžeme vyjádřit jednoduchou řečí: Nedělej, jako kdybys už neměl žádný hřích, ale smýšlej o tom tak, jak smýšlí Bůh: Hřích je odsouzen, a ty jsi pro něj mrtev. Když o tom smýšlíš stejným způsobem jako Bůh, pak se stane něco slavného: Pak jsi, abychom tak řekli, ve společenství s Bohem ohledně svého vlastního hřichu. To je něco mocného. To je osvobození dle postavení od moci hřichu. Sílu k tomu, abychom to uskutečňovali v praxi, najdeme sice teprve v kapitole 8, ale zde jsme už vyzýváni k tomu, abychom to vírou pevně drželi a podle tohoto postavení chodili. To jediné nás učiní šťastnými!

Nebýt už poddání hřichu

„Ať tedy nepanuje hřích ve vašem smrtelném těle, abyste poslouchali jeho žádosti; nepropůjčujte své údy hřichu za nástroje nepravosti, ale vydávejte sami sebe Bohu jako žijící z mrtvých a své údy Bohu za nástroje spravedlnosti. Neboť hřích nad vámi nebude panovat, neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.“ (verše 12-14)

Na základě této pravdy, jsou nyní ve verších 12-14 dána praktická napomenutí: *„Ať tedy nepanuje hřích ve vašem smrtelném těle, abyste poslouchali jeho žádosti.“* (v. 12) Hřích tedy nikterak nezemřel, jinak by nad námi nemohl panovat. Ne, stará přirozenost nebyla odstraněna, hřích je ještě v nás, máme ještě hříšné žádosti. Také ten, kdo poznal, že s Kristem zemřel hřichu, může ještě zhřešit. Jinak by tu nebyla žádná nutnost pro napomenutí těchto veršů. Ale takový už nestojí pod **mocí** hřichu, už mu není poddán. Hřích už na něho nemá žádný nárok, jeho síla je zlomena. Takový **může** ještě hřešit, ale už **nemusí** hřešit; ani v myšlenkách. Před svým obrácením jsme **museli** hřešit, nemohli jsme jinak, to byl náš stav, náš starý člověk. Proto zde vlastně je napsáno (doslovně přeloženo): *„Ať tedy už déle hřích nepanuje ve vašem smrtelném těle“*, nebo: *„už ne jako dříve“*. Totéž platí pro verš 13: *„Nepropůjčujte své údy hřichu za nástroje nepravosti.“* Bůh nám dává tato napomenutí, protože, žel, je stále ještě možné, abychom zhřešili – když nejsme bdělí! Mimochodem buď ještě zdůrazněno, že hřích přirozeně může panovat jen v našem smrtelném těle, a nikoli v našem obnoveném vnitřním člověku. K tomu toto místo Bible ukazuje, že se smrtelnost vztahuje jen na tělo.

Komu propůjčujeme své údy?

„Nepropůjčujte své údy hříchu za nástroje nepravosti, ale vydávejte sami sebe Bohu jako žijící z mrtvých a své údy Bohu za nástroje spravedlnosti.“
(verš 13)

Pak ve verši 13 čteme: *„Nepropůjčujte [déle] své údy hříchu.“* Nejprve bych chtěl něco říci o slovu „propůjčovat“, protože tento pojem nalézáme ve verších 13-19 pětkrát. Znamená „dát k dispozici“, „pro něco propůjčovat“. To slovo se vyskytuje také v Efezským 5,27, kde čteme, že Pán Ježíš v budoucnosti Sobě postaví Svou Církev. To znamená, že Církev pak už tu bude jen pro Něho. Na tom se učíme, co je míněno slovem „propůjčovat“: Všechny naše kapacity už nemají být věnovány nepravosti, nýbrž spravedlnosti se vším, co jsme – se všemi našimi schopnostmi podle ducha, duše a těla. Už se nedáváme k dispozici hříchu, nýbrž Bohu.

Dříve jsme své údy propůjčovali hříchu *„za nástroje nepravosti“*. Co to obsahuje, čteme v kapitole 3. Tu jde nejprve o naše ústa: *„Jejich hrdlo je otevřený hrob, svými jazyky jednali lstivě. Pod jejich rty je hadí jed. Jejich ústa jsou plná klení a hořkosti.“* Pak jsou popsány nohy: *„Jejich nohy jsou rychlé k vylévání krve; zpuštění a bída je na jejich cestách a cestu pokoje nepoznali.“* A konečně jsou zmíněny také oči: *„Není Boží bázně před jejich očima.“* (Řím. 3,13-18) Tak tomu bylo dříve, avšak nyní je to jinak. Naše srdce byla očištěna skrze víru a my jako kněží vstupujeme s pravým srdcem do svatyně. Srdce má nyní zcela nové zaměření. Proto se naše údy jako nástroje chovají také jinak. Jeden oddíl z Knihy Přísloví ukazuje, co nyní dělají: *„K řečem mým nakloň ucha svého.“* (Přisl. 4,20) Ucho nyní naslouchá Božímu slovu. Dříve naslouchalo všemu možnému: možná rockové a popové hudbě, možná nebiblickým učením nebo názorům slavných hvězd. Pak je zmínka o srdci: *„Přede vším, čeho se ostříhati sluší, ostříhej srdce svého,“* (Přisl. 4,23) – neboť je nyní naplněno novým předmětem. Oči hledí nyní *„přímo“* (Přisl. 4,25). Radují se z Božích věcí. Už se nedívají na každou špinavost a brak – nebo ano? Na co se díváš například na internetu? Nebezpečí je zvláště veliké, když jsi v pokoji sám. Jedno kliknutí, a zlo v nejvyšší formě se ukáže před tvýma očima – a už se dva z tvých údů, ruka a oči, staly nástroji nepravosti. V Izaiáš 33 jsou zmíněny rovněž téměř ty stejné údy jako v Přísloví 4: *„Ten, který chodí v spravedlnosti [to jsou nohy], a mluví pravé věci [to jsou ústa], který pohrdá ziskem z útisku, který otřásá ruce své, aby dar nepřijímal, který zacpává uši své, aby neslyšel rady o vraždě, a zavírá oči své, aby se na zlé*

nedíval, ten na vysokých místech přebýváti bude, hradové na skalách útočiště jeho.“ (Iz. 33,15-16)

Ale nemá naše srdce nyní zcela jiné předměty? Naše ruce jsou vhodné k Božímu dílu, naše nohy šíří pokoj, naše ústa mluví slova milosti! Na místo Satana vstoupil Bůh a na místo hříchu spravedlnost. Dříve jsme byli otroci Satana, ale nyní se sami dáváme Bohu k dispozici, a to dobrovolně. To je rozdíl. Před obrácením jsme **museli** hřešit, ale nyní se **chceme** dávat k dispozici Bohu. Moc milosti přivedla tuto změnu, moc milosti dává také sílu k skutečování tohoto postavení.

My se (samí) dáváme Bohu k dispozici. Nestačí činit správné věci z povinnosti, nýbrž Bůh je nyní moje pohnutka. V tom leží ovoce pro Boha. On vidí mé pohnutky a chce se z toho radovat. Pod zákonem mohl člověk také činit to správné, ale tu nebyl opravdu **Bůh** tou pohnutkou. Později říká apoštol něco zcela podobného: „*Napomínám vás nyní, bratři, skrze Boží slitování, abyste vydali svá těla jako živou, svatou, Bohu libou oběť, což je vaše rozumná služba.*“ (Řím. 12,1) A Korintským píše: „*Oslavujte tedy Boha ve svém těle.*“ (1. Kor. 6,20) Nejde tedy prostě o to, dělat něco, co je správné, nýbrž Bůh by chtěl, abychom to dělali proto, abychom **Jej** ctili, abychom **Jej** oslavovali a abychom se **Mu** jakoby dali co oběť. K tomu jsme schopni, protože jsme viděni „*jako žijící z mrtvých*“ (v. 13). To je to tajemství: Ačkoli jsme zemřeli hříchu, přece žijeme, a sice **v** tom Vzkříšeném. Opět je zde viděno naše úzké spojení s Ním. Jeho postavení je mé postavení, a tak žiji nyní v síle tohoto života a vydávám „*své údy Bohu za nástroje spravedlnosti*“ a už nikoli „*hříchu za nástroje nepravosti*“ (v. 13).

Už ne pod panováním hříchu

„Neboť hřích nad vámi nebude panovat, neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.“ (verš 14)

14. verš nyní neobsahuje napomenutí, nýbrž skutečnost. Do jisté míry už naznačuje téma 7. kapitoly: „*Hřích nad vámi nebude panovat.*“ To je jisté – a přece je má zkušenost často jiná. Zdůvodnění, proč hřích nepanuje, zní: „*Neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.*“ To znamená: Kdybychom ještě byli pod zákonem, hřích by nad námi panoval. Protože ale nyní jsme pod milostí, už nad námi nepanuje.

Jestliže se však opět dobrovolně stavím pod zákon (kterému jsem vlastně odumřel), a opět ho činím měřítkem pro svůj život tím, že se zavazuji ho dodržovat, pak jsem opět „pod zákonem“, a pak nade mnou opět panuje hřích. *„Moc hříchu [je] zákon.“* (1. Kor. 15,56) Proto je krajně vážné, když se člověk staví pod nějaký zákon. Zákon totiž nedává ani život – to víme všichni – ani nedává sílu dodržovat ho. Nedává také žádný předmět pro srdce, který činí šťastným. Vyznačuje čáru, a kdo tuto čáru překročí, je bez milosrdenství potrestán. Nyní tedy ale nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí, a to znamená, že jsme svobodni k tomu, abychom se plně oddali Bohu. Milost dává život skrze nové narození. Činí schopným a ochotným dělat to, co Bůh chce, a to nad míru zákona. A dává předmět pro srdce: Krista, nyní a na věčnost! To je pravá křesťanská svoboda.

Jde tedy o otázku síly, především v 7. kapitole. Když jsme podle postavení mrtví, potřebujeme sílu. Je potřebný zdroj síly, abych nad hříchem zvítězil. Ale nemám ho v sobě, nýbrž obdržím ho výlučně skrze milost. Milost odpouští, a dává vše, co potřebuji. Tak už nade mnou nepanuje hřích.

Hřešit pod milostí?

„Co nyní, měli bychom hřešit, protože nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí? To buď vzdáno!“ (verš 15)

První otázka v této kapitole zněla: *„Co máme nyní říci? Měli bychom setrvávat v hříchu, aby se milost rozhojnila?“* (v. 1) Byla zodpovězena ve verších 2-12. Apoštol nyní vyzvedá druhou otázku, na kterou dává odpověď ve verších 16-23. Opět cítíme jeho rozhořčení: *„Co nyní, měli bychom hřešit, protože nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí? To buď vzdáno!“* (v. 15) Dosaďovací vývody mohly dát některé podněty k této otázce. Ale ta otázka zjevuje zlé smýšlení. Tak se nemluví! Juda se zmiňuje o takových, *„kteří milost našeho Boha proměňují v prostopášnost“* (Judy 4 – přel.). To není známka lásky ke Kristu, když si člověk myslí, že smí hřešit, protože už není pod zákonem, nýbrž pod milostí. Bratr William Kelly k tomu píše, že by to znamenalo popírání smrti Pána. Neboť skrze smrt Pána jsme přišli z okruhu hříchu do okruhu milosti. Dále říká, že by to popíralo také vzkříšení Pána, neboť ve 4. verši čteme: *„... abychom, tak jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my chodili v novotě života.“* Tato možnost, chodit v novotě života, tu je jen na základě zmrtvýchvstání Pána Ježíše. A nyní zde někdo řekne: „Já

vůbec nechci chodit v novotě života. Chci nazpět do tohoto starého stavu.“ Avšak to apoštol rozhodně odmítá. Byl by to dobrovolný návrat pod oblast moci hříchu. Něco hroznějšího si vůbec nelze představit.

Nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí. Se služebníky se dělá smlouva a kladou se podmínky, aby poslouchali. S dětmi se to nedělá. Děti jsou poslušné z lásky. Nejsou pod zákonem, nýbrž pod milostí. To bych chtěl vysvětlit na jednom příkladu: Jeden anglický vdovec měl po smrti své ženy ještě domácí hospodyni. Té předal písemné stanovení, na co při péči o děti a při vedení domácnosti má dbát. Byly to zcela jasné předpisy. To bylo „pod zákonem“. V průběhu doby se mezi těmi dvěma vytvořil vztah a ten vdovec si tuto ženu vzal. A co potom udělal jako první věc? Roztrhal tento list s písemnými ustanoveními. Teď ona už nebyla „pod zákonem“. Ale ona pak neřekla: „Teď mám volnost a už nemusím nic dělat.“ Nikoli, ona vykonávala všechny tyto práce z lásky ke svému muži zvláště pečlivě a dělala dokonce **více** než to, co předtím bylo napsáno na papíře. To je ilustrace tohoto místa. Vůbec nepřijďme na myšlenku, abychom na základě milosti hřešili, nýbrž naopak děláme všechno, co se Pánu líbí. Nic neposiluje naše svaté chození pro Krista více než vědomí o milosti, která nám je darována.

Koho posloucháme?

„Zdali nevíte, že komu se propůjčujete za otroky k poslušnosti, koho posloucháte, toho jste otroky: buď hříchu k smrti, nebo poslušnosti ke spravedlnosti?“ (verš 16)

Není žádná střední cesta, žádné smíšení mezi zákonem a milostí. Tomuto verši bychom mohli dát také nadpis: Buď zákon, nebo milost. A otázka zní: Komu se chceme dát k dispozici? Kdysi jsme byli otroky hříchu, ale nyní, ve svobodě před Bohem, chceme sloužit Jemu. Vděčné srdce to přivítá a láska – jak to ukazuje výše uvedený příklad – si nepřeje nic jiného. Výsledek obou alternativ je jasný. V prvním případě, jsme-li otroky hříchu, je výsledkem **smrt**. Bůh je zneuctován a my jsme nešťastní. V druhém případě, když jsme se stali otroky spravedlnosti k poslušnosti, to vede k **spravedlnosti**. To je cesta poslušnosti, po které šel Pán Ježíš v dokonalosti. Na cestě poslušnosti vzcházela u Něho výlučně spravedlnost. Spravedlnost znamená chodit tak, že to je v souhlasu s Bohem.

Výraz otrok se v tomto oddílu (verše 16-22) vyskytuje častěji. Přitom jsou osloveni dva okruhy:

1. „Otroci hříchu“, „otroci nečistoty“, „otroci bezzákonnosti“.
2. „Otroci k poslušnosti“, „otroci spravedlnosti“, „Bohu za otroky“.

Nyní vyvstává otázka: Cožpak jsme přešli z jednoho otroctví do jiného? Přišli jsme z okruhu otroctví Satana, jemuž jsme byli poddáni a proti kterému jsme se vůbec nemohli bránit, do jiného otroctví? Bylo nám nyní vůbec pomůženo? Vždyť jsme nyní opět otroci!

Na tuto otázku bych chtěl dát odpověď pomocí příkladu: Když bylo otroctví vlivem křesťanství v mnoha zemích zrušeno, vznikla často následující situace: Věřící otrok byl svým rovněž uvěřivším otrokářem propuštěn na svobodu. Předtím byli oba nevěřící a nevěřící otrok sténal a vzdychal pod tíží otroctví. Musel tvrdě pracovat a nemohl jinak, protože tělem i duší patřil otrokáři. Neměl vůbec žádná práva. Avšak nyní byla otrokovi darována svoboda. A co udělal? Chtěl dále zůstat u svého, nyní **zcela změněného**, věřícího pána – ale jako **dobrovolný** služebník! Tak i my jsme nyní dostali **jiného** Pána, a tomu sloužíme **dobrovolně** jako služebníci, resp. otroci. To je teď naše postavení. Tak jsme se nyní stali otroky k poslušnosti.

Při uvažování o těchto verších musíme myslet na to, že apoštol nám zde chce ujasnit, že věřící může na otázku ve verši 15 dát odpověď jen slovem Ne. Pavel se jakoby ptá: „Chcete snad zpět do starého stavu? Chcete se skutečně opět postavit pod moc hříchu? To přece znáte z tehdejší doby!“ Tu musíme stále znovu říkat: „Ne, ne, to nechci!“

Poslušni obrazu učení

„Bohu ale buď dík, že jste byli otroky hříchu, ale stali jste se ze srdce poslušnými obrazu učení, kterému jste byli předáni!“ (verš 17)

„Bohu ale buď dík, že jste byli otroky hříchu...“ – to není nic jiného, než poděkování za prožité osvobození. Byli jsme otroky hříchu, a skrze obrácení to už nejsme. Před svým obrácením jsme museli hřešit, nyní ale jsme se *„stali ze srdce poslušnými obrazu učení“*. To je silný protiklad. Mohli bychom tyto verše nadepsat slovy: Co jsme byli a co jsme. Tehdy jsme museli poslouchat hřích, nyní ale jsme věřící, dobrovolně a ze srdce předáni obrazu učení. Pro tuto změnu je potřebná víra a rozhodnutí srdce.

Co je obraz učení? Je to Kristus, jak byl zjeven v evangeliu. Když je použito slovo „učení“, mnozí věřící pocítují určitou nechuť, ale to jen ukazuje, že nepochopili, co je obsahem každého křesťanského učení: Je to Kristus! Když jsme to pochopili, stává se to učení krásným. Pak poznáváme v Kristu celé vyzáření křesťanského učení. Tomuto obrazu jsme nyní byli předáni (svěření). Není žádný dokonalejší obraz než to, co nám Bůh představuje v Kristu. Lidské srdce potřebuje nějaký předmět, samo si nestačí. A milost mu dává předmět: Krista! Milý mladý příteli: Je tvé srdce skutečně naplněno Kristem? Je předáno tomu obrazu učení? A je Mu zcela předáno, nebo tu jsou dílčí okruhy, které dáváš ještě někomu jinému? Ptám se to sám sebe, zeptej se prosím také. Nejsi šťasten, když tvé srdce potřebuje ještě jiné věci, aby se stalo šťastným. John Nelson Darby jednou řekl: „Jestliže svět pozná, že potřebujeme jeho věci, abychom byli šťastni, je všechna síla svědectví o Kristu ztracena.“ Je tomu tak u mne nebo u tebe? Potřebuješ ještě věci světa, abys byl šťastný?

Otrok spravedlnosti k svatosti

„Ale osvobození od hříchu, stali jste se otroky spravedlnosti.“ (verš 18)

„Osvobození od hříchu“ znamená, že už **nemusíme** hřešit. A přece snad nechceme zase zpátky do tohoto stavu, kde jsme stáli pod metlou hříchu? Cožpak chceme opět hřešit jen proto, že už nejsme pod zákonem? Pán Ježíš říká: *„Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti.“* (Mat. 6,24) Jestliže jsme osvobozeni od hříchu, pak patříme jinému pánu. „Stali jsme se otroky spravedlnosti.“ Tento verš říká, že na jedné straně jsme zcela svobodni od hříchu, a na druhé straně přece dobrovolně otroci. Když jsme porozuměli, jak vzácná je tato Osoba, které patříme, pak rádi a dobrovolně chceme žít jen Kristu a Bohu. Nový život nechce nic jiného. Být otrok spravedlnosti znamená, že člověk se tělem a duší upíše spravedlnosti. Svoboda tedy není zneužívána opět k hřešení, nýbrž člověk jako otrok spravedlnosti činí to, co zákon vyžaduje (ale nikdy to nemohl způsobit) – a více!

„Mluvím po lidsku, kvůli slabosti vašeho těla. Neboť stejně jako jste své údy propůjčovali za otroky nečistoty a nepravosti k nepravosti, tak propůjčujte nyní své údy za otroky spravedlnosti k svatosti.“ (verš 19)

Když apoštol nyní začíná 19. verš slovy: *„Mluvím po lidsku,“* tu tím chce vyjádřit, že k nám mluví zcela jednoduchým způsobem, kterému můžeme

dobře rozumět. Chce říci, že pojem „**otrok** spravedlnosti“ používá jen proto, aby znázornil rozdíl ke skutečnému otroctví hříchu. Proto používá v obou případech slovo „otrok“, ale jen v prvním případě jde o otroka v negativním smyslu. Jinými slovy říká: „Nemyslete si prosím, že jste opět pod nějakým otroctvím jako tehdy, když jste museli poslouchat, aniž byste to chtěli. Ne, nyní posloucháte dobrovolně.“

„Neboť stejně jako jste své údy propůjčovali za otroky nečistotě...“ (v. 19) Tehdy jsme milovali hřích. Milovali jsme nečistotu a dělali jsme svou vlastní vůli. To je bezzákonnost. Nyní ale jsme od tohoto otroctví osvobozeni. Být svobodný ale neznamená prostě dělat, co právě chceme. Znamená to chtít sloužit spravedlnosti. „...“, *tak propůjčujte nyní své údy za otroky spravedlnosti k svatosti.*“ (v. 19) V těch dvou případech poznáváme určitý pokrok: Bezzákonnost vede k další a přibývající bezzákonnosti, a tedy k vzdalování se od Boha v pýše a svévoli; spravedlnost naproti tomu vede k (praktické) svatosti, tedy k oddělení pro Boha v pokoře a poslušnosti. V prvním případě vidíme, že přirozený člověk miluje hřích a nenávidí světlo. Duchovní člověk naproti tomu miluje světlo a nenávidí zlo.

Praktickou svatost získáme skrze pevnost víry, když naše srdce má přitažlivý bod, který mu je cennější než všechno to, co může nabídnout Satan. Může ale také být potřebné, aby Bůh použil opatření kázně, aby v nás způsobil tuto svatost. To čteme v Židům 12,10: Bůh nás kázní „*k užitku, abychom se stali účastni jeho svatosti*“. Věřím, že mnohé výchovné cesty, po kterých nás vede, mají přesně tento účel. A když tomu tak je, pak chtějme také tuto milující výchovu přijmout.

Dvě cesty – dva cíle

„Neboť když jste byli otroky hříchu, tu jste byli svobodni od¹⁶ spravedlnosti. Jaké ovoce jste měli tehdy z věcí, za které se nyní stydíte? Neboť jejich konec je smrt.“ (verše 20 a 21)

Ve verších 20-21 máme nyní ovoce v životě nevěřícího a jeho konec jako **varování** pro nás, a ve verši 22 nacházíme ovoce a konec věřícího jako **pozvuzení** pro nás. Ve verši 20 čteme: „*Neboť když jste byli otroky hříchu, tu*

¹⁶ Nebo: vůči spravedlnosti

jsste byli svobodni od spravedlnosti.“ Co to znamená, být svobodný od spravedlnosti? To neznámá nic jiného, než že jsme neměli ke spravedlnosti žádný vztah. Nechtěli jsme žít spravedlivě, nýbrž v nepravosti. Tak to bylo tehdy, když jsme byli hříšníci. A ovoce tohoto nespravedlivého chození je zahanbení, zármutek a smrt (v. 21). Chceš tam zase zpátky? To by byl důsledek, kdybys hřešil pod využitím milosti.

„Nyní ale, osvobozeni od hříchu, a když jste se stali otroky Bohu, máte své ovoce k svatosti, jako konec ale věčný život.“ (verš 22)

V protikladu k tomu jsme nyní „*osvobozeni od hříchu*“ a stali jsme se „*otroky Bohu*“ (v. 22). Je důležité dbát na to, že předtím **není** napsáno, že jsme byli osvobozeni od spravedlnosti, neboť pak by to bylo přece něco, co by učinil Bůh – a to je nemyslitelné. Ale On nás osvobodil od hříchu, takže nyní už nemáme k hříchu žádný vztah. Zato jsme se stali otroky Bohu. Tento výrok představuje v tomto oddílu určitý vrchol. Máme nyní nejniternější vztahy k tomu velkému Bohu. Jemu zasvěcujeme všechny síly života a duše. Tady už není žádný seznam příkazů. Skrze Ducha známe Jeho vůli, a skrze milost rádi činíme tuto vůli. Tato poslušnost nezná žádné hranice. Zákon naproti tomu udává hranice. V Janu 8,29 čteme, že Pán Ježíš vždycky činil to, co se líbilo Otcí. To je známka pravého Božího otroka!

Předtím, pod zákonem, jsme pro Boha nepřinášeli žádné ovoce, ale nyní máme „*ovoce k svatosti*“, toto ovoce Ducha v jeho devítinásobném působení (srv. s Gal. 5,22). **Nejedná** se zde o svatost, kterou vlastníme podle **postavení**¹⁷, nýbrž o praxi. Musíme být **prakticky** posvěcováni. Jak toho dosáhneme? Tím, že se zabýváme Pánem Ježíšem, jak byl na zemi a jaký je nyní v nebi. Když se například zaměstnáváme s Filipským 2, vidíme Jeho smýšlení, které Ho zde vyznačovalo jako člověka na zemi. Jeho život a Jeho utrpení rozehřívají naše srdce pro Něho, probouzejí naše náklonnosti k Němu a jímají naše srdce pro Něho. Tak přinášíme ovoce. A zaměstnávání se oslaveným Pánem v nebi nám dává sílu a energii, abychom vedli svůj život v praktické svatosti. „*Hleďte, co je nahoře, kde je Kristus, sedící po Boží pravici.*“ (Kol. 3,1; srv. též s Fil. 3) Pak se děje to, co píše Pavel ve 2. Korintským 3,18: „*My ale všichni, s odkrytou tváří hledíce na slávu Pána, jsme proměňováni*

¹⁷ Podle postavení „*jsme posvěceni skrze obět těla Ježíše Krista, (učiněnou) jednou provždy*“ (Žid. 10,10). Ani nový život **není** posvěcován, nýbrž **je** svatý.

podle téhož obrazu¹⁸ od slávy k slávě, jako skrze Pána, Ducha¹⁹.“ Tím dostáváme také náhled do Božích myšlenek, neboť „*tajemství Hospodinovo je pro ty, kteří se ho bojí*“ (Žalm 25,14 – přel.). Život v Boží bázni nám dává známost Božích myšlenek. Tak tomu bylo například u Abrahama, ale opak vidíme u Lota.

K tomu potřebujeme ovšem správnou potravu. Můžeme sytit buď novou, nebo starou přirozenost. K tomu příklad: Orel a divoký pes jsou spolu svázáni. Pes se chce podle své přirozenosti vláčet smetím po zemi, ale orel, rovněž podle své přirozenosti, chce létat. Nyní záleží na tom, kdo je silnější. Je-li orel dobře živěn, může to proti psovi dokázat a vznášet se do vzduchu, v opačném případě musí následovat sklony psa. Tak tomu je u nás. Naše stará přirozenost, ten divoký pes, se chce „vláčet smetím po zemi“, a nová přirozenost, orel, chce létat. Kterou z těchto dvou přirozeností sytíme? Musíme sytit orla a psovi potravu brát. Kristus a Jeho Slovo posiluje novou přirozenost, zatím co svět a zaměstnávání se jím sytí tělo. „*Všechno, co je ve světě, žádost těla a žádost očí a pýcha života, není od Otce, nýbrž je ze světa.*“ (1. J. 2,16) Věci světa sytí tělo. Ale zabývání se Kristem sytí nového člověka, a pak přinášíme ovoce a „létáme“.

V přítomné době na zemi přinášíme „*ovoce k svatosti*“ (v. 22.) a v budoucnosti máme „*jako konec ale život věčný*“. Svatý život se nechá utvářet jednoduše; nejde o spektakulární věci. Když například mladí lidé jdou po cestě v čistotě, je to ovoce k svatosti. Taková cesta svatosti končí v nebi, ve věčném životě. To je typický Pavel. Vidí věčný život téměř vždy jako budoucí okruh, do kterého vejde a ve kterém se může tento život plně rozvíjet. Pán Ježíš „*promění naše tělo ponížení... k podobnosti se svým tělem slávy*“ (Fil. 3,21 – přel.).

„Neboť mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (verš 23)

Ve verši 23 jsou oba výsledky ještě jednou jasně postaveny proti sobě: smrt a život. Pro přirozeného člověka je to smrt: „*Neboť mzdou hříchu je smrt.*“ To zahrnuje věčné oddělení duše od Boha. To zasloužil každý z nás, to je mzda hříchu. Ale výsledek na Boží straně je dar. To není zasloužené. Je to „dar milosti Boží“, věčný život. Tento dar nám Bůh daroval z milosti, a to už

¹⁸ Nebo: *v tentýž obraz*

¹⁹ Nebo: *od Pána, Ducha*

dnes. Zde Pavel vidí – na rozdíl od verše 22 – věčný život jako přítomné vlastnictví. Tak je nám také popsán u Jana: „*Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, život nemá.*“ (1. J. 5,12) Máme Syna, a proto také život, a to už dnes. Tento život je totiž předpokladem pro to, abychom už nyní mohli mít společenství s naším Bohem a Otcem. „*A ten život byl [v Kristu] zjeven, a my jsme viděli a svědčíme a zvěstujeme vám ten věčný život..., abyste také vy s námi [apoštoly] měli společenství; a sice je naše společenství s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem.*“ (1. J. 1,2.3) Přítomné vlastnění věčného života je předpoklad pro prožití společenství s božskými Osobami. Je to **nyní** náš díl, a to není nic jiného, než mít **Krista**, který je věčný život (1. J. 5,20). Protože věčný život je v Kristu, nelze ho ztratit a nemůže nám nikdy být vzat.

Zde máme návaznost na kapitolu 5,21: „*..., aby, ... milost vládla skrze spravedlnost k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.*“ Naším podílem už není smrt jako mzda hříchu, nýbrž věčný život! Kdo by se tu chtěl ještě jednou dobrovolně stavět pod moc hříchu, který má za následek jen smrt? Tady můžeme jen s apoštolem Pavlem říci: „*To buď daleko!*“

Kapitoly 7 – 8,3

Úvod

Kapitolu 7 můžeme rozdělit následovně:

- Verše 1-6: Učení o osvobození.
- Verše 7-13: Skrze zákon přichází poznání hříchu.
- Verše 14-25: Zkušenosti obráceného člověka, který poznává pravou povahu hříchu, a tím pocítuje potřebu osvobození.

V 6. kapitole jsme viděli, že jsme byli osvobozeni od hříchu. Zde se nyní učíme, jak jsme osvobozeni také od zákona. Každý může dobře rozumět, že jsme museli být osvobozeni od moci hříchu, neboť hřích přišel **skrze člověka** a byl jen **zlý**. Ale zákon přišel **od Boha** a byl **dobrý**. Je mnohem těžší rozumět tomu, že člověk musí být osvobozen od něčeho dobrého než od něčeho zlého. Zákon byl dobrý a Bůh ho dal, aby zjevil Své požadavky a Svoji svatost. Ale my nemáme sílu, abychom ho dodržovali. Zákon nám také **nedává** sílu, abychom ho dodržovali; zákon nás bez slitování trestá, když ho přestoupíme. Nepřináší nám život a činí nás jen nešťastnými. Proto musíme být od této moci zákona osvobozeni. A to se děje stejně jako od moci hříchu: skrze smrt.

Pod zákonem

Bůh dal Svému lidu na jedné straně ceremoniální zákony s jejich mnoha předpisy: o oblečení kněží, o obětní službě, o zvířatech, která smějí nebo nesmějí být jedena, atd. Ale zákon dával také mravní příkazy, což je vyjádřeno zvláště v deseti přikázáních. Tyto mravní zákony jsou platné bez časového omezení. Platí stále ještě i dnes (srv. s 1. Tim. 1,8-10). A přece jsme se v kapitole 6,14 naučili, že už nestojíme pod zákonem. To vedlo zvláště na počátku křesťanství k otázkám. Když pohané uvěřili, nastala velká diskuse (srv. se Sk. 15): Mají být postaveni pod zákon, nebo ne? Odpověď apoštolů a starších byla jednomyslná: Pohané neměli být stavěni pod zákon. Jen se měli zdržovat od udáveného, od krve, od smilstva a od obětovaného modlám, ale nebyli postaveni pod zákon. To bylo všem jasné. Ale jak tomu bylo

s Židem, který uvěřil? To jim nebylo tak jasné, neboť ve Skutcích 21 říká Jakub Pavlovi, který právě přišel do Jeruzaléma: „*Vidíš, bratře, kterak jest mnoho tisíců Židů věřících, a ti všichni jsou horliví milovníci zákona.*“ (Sk. 21,20) Pozorujeme tedy, že tu ještě byla potřeba objasnit tento bod. Protože se i ve shromáždění v Římě nalézali věřící z pohanů a ze Židů, byl tu akutní důvod tuto otázku projednat. Pavel jasně ukazuje, že žádný křesťan, ať Žid nebo pohan, nestojí pod zákonem (Řím. 6,14).

Přesto je možné se v praxi „pod zákon“ stavět. Jsou tu tři možnosti:

1. Dnes žijící Žid se staví pod zákon, protože se domnívá, že to je jeho povinnost před Bohem. Ten, kdo někdy byl v Jeruzalémě, ví, jak přesně to ortodoxní Židé berou s dodržováním četných předpisů zákona.
2. Zákon obsahuje Boží mravní příkazy, které jsou platné pro všechny lidi bez časového omezení. K nim patří například ctít otce a matku. Tyto směrnice přetrvaly dobu zákona a mohou být považovány za pravidlo života.
3. Nezřídká si lidé nakládají také příkazy, které nemají žádný základ v Bibli. To je velmi rozšířené v mnišství. Většinou se přitom jedná o zákony, které kladou měřítko (domněle) vyšší než zákon ze Sinaje. Proč to lidé dělají? Protože se tím chtějí stát světlejšími a před Bohem příjemnějšími.

Nuže, je naprosto jedno, v jaké formě na sebe uplatním nebo přenesu jednu z těchto možností, v žádném případě nemám sílu zákony dodržovat. Stávám se nešťastným, protože zákon není pravidlem křesťanského života. Neboť zákon vyžaduje od člověka sílu, kterou on nemá. My křesťané máme za své pravidlo života Krista. V Něm nejen vidíme, jak máme žít – skrze Něho to můžeme také uskutečnit.

Osvobození od moci zákona

„Nebo nevíte, bratři, (neboť mluvím k těm, kteří znají zákon), že zákon panuje nad člověkem, dokud žije?“ (verš 1)

Apoštol se v 1. verši obrací na takové, „*kterí znají zákon*“. Přitom nejde o zákon ze Sinaje, nýbrž jedná se o všeobecnou známost toho, jak zákony účinkují a jaký je jejich okruh použití. Každému je jasné, že zákon platí jen pro žijící lidi. Když nějaký vrah dnes zabije člověka a zítra sám zemře, pak už nemůže být zákonem stíhán. Nad mrtvým člověkem už zákon nepanuje. A to je nyní vysvětleno pomocí manželského zákona.

„Neboť provdaná²⁰ žena je zákonem přivázána k muži, dokud žije; jestliže ale muž zemřel, je zproštěná od zákona muže.“ (verš 2) „Tak tedy je, když muž žije, nazvaná cizoložnicí, když bude nějakého jiného muže; jestliže ale muž zemře, je svobodná od zákona, takže není cizoložnicí, když bude nějakého jiného muže.“ (verš 3)

To bylo ostatně už ve Starém zákoně dobře známé: Když si David chtěl vzít za ženu Abigail, vyčkal, až Nábál zemřel. Teprve potom si ji vzal za ženu. To platí ještě stále, a to oboustranně: Také muž je připoután k ženě, dokud ona žije. Písmo nezná nic jiného, zásadně odsuzuje rozvod. To je důležité také pro naše dny.

Ten první manžel, o kterém se zde mluví, je obraz zákona ze Sinaje – a my jsme s ním, se zákonem, v manželství²¹. My tedy představujeme tu ženu. Dokud oba žijí, neexistuje žádné rozdělení. V tom příkladu nyní umírá muž, takže žena už není vázána: *„Jestliže... muž zemřel, je zproštěná od zákona muže.“ (v. 2)* Ve skutečnosti ale umíráme my, ta „žena“, a nikoli ten „muž“, zákon. To je důležité. Výsledek je sice stejný, neboť vztah je smrtí rozvázán, ale zákon nezemřel, nýbrž „žije“. „Žije“ dokonce ještě v tisíciletém království (srv. s Ez. 44-46; Žid. 8). Ale **my** jsme zemřeli. Když jsme byli v manželství s prvním manželem, zákonem, byli jsme v bídném, nešťastném a ubohém stavu. Ale poté, co jsme zemřeli, patříme jinému muži, totiž Kristu. V tomto vztahu jsme bohatí a šťastní, už tu není žádné odsouzení a žádné rozdělení (Řím. 8,1.35).

Umrtní zákonu

„Tak také vy, moji bratři, jste byli zákonu umrtní skrze tělo Kristovo, abyste byli jiného, toho z mrtvých vzkříšeného, abychom přinesli Bohu ovoce.“ (verš 4)

Avšak co činí ten muž, který je popsán později v kapitole 7? Staví se dobrovolně pod prvního manžela, protože se na sebe nedívá jako na zemřelého. Ale my jsme **zemřeli**: *„Tak také vy, moji bratři, jste byli zákonu umrtní skrze tělo Kristovo.“ (v. 4)* V 6. kapitole bylo ukázáno, že jsme my zemřeli

²⁰ Doslovně: muži podřízená

²¹ Neboť i ten, kdo není Žid, má poslouchat mravní zákony.

hříchu, a zde, v 7. kapitole, že jsme my umrtvení zákonu. Ale muž, popsáný v kapitole 7, to nepoznal.

Bohu buď dík, zde není napsáno, že jsme byli umrtveni „**skrze** zákon“. Neboť kdyby nás zákon bezprostředním způsobem zabil, byli bychom věčně ztraceni. Ale nyní jeho rozsudek zasáhl Pána Ježíše, a tak jsme my v NĚM byli **zákonu** umrtveni. To potvrzuje také Dopis Galatským: „*Neboť jsem skrze zákonu zemřel, abych žil Bohu, ... Jsem s Kristem ukřižován, a už nežiji já, nýbrž Kristus žije ve mně.*“ (Gal. 2,19.20) My jsme zemřeli s Kristem, který za nás nesl následky hříchu, a žijeme nyní s tím „z mrtvých vzkříšeným“ (v. 4). Máme zde opět dokonalé zajedno učinění s Kristem, a to tvoří naše celé štěstí. Následující myšlenka nám může být velkou pomocí: Kristus nyní sedí po Boží pravici, a tam samozřejmě není pod zákonem. Tedy ani já nejsem pod zákonem, neboť jsem jedno s Ním, jsem jakoby s Ním zákonu odumřelý a postavený mimo působnost zákona. „Manželský“ svazek se zákonem je nyní roztržen a my jsme uzavřeli nový. Obdrželi jsme jiného manžela: Krista. To se stalo „*skrze tělo Kristovo*“. To neznamená nic jiného, než skrze Jeho smrt. To ukazuje také Koloským 1,22: Jsme „smířeni v těle jeho těla /masa/ skrze smrt“. Trest zákona nás už nemůže postihnout, protože On dovolil, aby postihl Jeho. To nám dává pokoj. Když nyní zhřeším, pak smím říci: „Soud za to postihl mého Spasitele. Protože já jsem zemřel s Ním, ztratil na mě zákon svůj účinek, ačkoli mě jakoby v Kristu zabil. Více nemohl zákon učinit, více také nechtěl učinit, než mě zabit. Ale tato smrt mě zasáhla ve smrti Krista.“

Ovoce pro Boha, ne pro smrt

„Neboť když jsme byli v těle, působily v našich údech vášně hříchů, které jsou skrze zákon, aby přinesly ovoce smrti.“ (verš 5)

Nyní žijeme s tím Vzkříšeným a stali jsme se někoho jiného, jsme v okruhu pravého života, a v tomto novém životě přinášíme Bohu ovoce. Pod zákonem nebylo možné, abychom Bohu přinášeli ovoce. Ale nyní – osvobození od těchto vazeb – smíme novým způsobem činit více, než co zákon kdy vyžadoval. To říká také kapitola 8,4: „...*aby právní požadavek zákona byl naplněn v nás, kteří nechodíme podle těla, nýbrž podle Ducha.*“

To je nyní potvrzeno ve verších 5 a 6. Nejprve je popsána minulost: Byli jsme v těle. Být v těle znamená být „v manželském svazku“ se zákonem a stát

před Bohem jako hříšníci. Tu působily v našich údech vášně hříchů, které byly vyvolávány zákonem. Čtyři slova zde jsou významná: tělo, vášně, zákon a smrt. Slovo „tělo“ (které se v tomto významu zde ostatně vyskytuje v Dopisu Římanům poprvé) má na tomto místě význam principu hříchu v nás. Tento princip hříchu v nás působil vášně a hříšné žádosti, a to právě proto, že zákon to zakazoval. Kdo je nyní vinen tím, že tělo se stalo působným? Není to zákon, nýbrž hřích v nás. Ale zákon vyhlásil příkazy a zákazy, které hřích probudily ke vzpouře proti Bohu, a to potom vedlo k přestoupení. Tedy ne zákon, nýbrž hřích je pramen toho zlého. Výsledek toho je smrt: „..., aby přinesly ovoce smrti“ (v. 5). Smrt je oddělení od Boha a nakonec věčné zatracení. To stojí v protikladu k „přinést ovoce Bohu“ (v. 4).

Služba novým způsobem

„Nyní ale jsme zproštěni zákona, poněvadž jsme zemřeli tomu, v čem jsme byli drženi, takže sloužíme v novotě Ducha a ne ve starobě litery.“ (verš 6)

„Nyní ale jsme zproštěni zákona.“ (v. 6) To je náš přítomný stav. V kapitole 6 jsme viděli, že „tělo hříchu bylo odstraněno“ a učiněno neúčinným; zde čteme, že jsme zproštěni zákona. To znamená, že jsme v těle Krista odumřeli zákonu, ve kterém jsme byli drženi a pod jehož rozsudkem jsme stáli. Nyní sloužíme Bohu „v novotě Ducha“, to znamená zcela novým způsobem (srv. s Řím. 6,4). Nesloužíme ve „starobě litery“, to znamená v liteře zákona, abychom (jako minimalisté a služebníci) dodržovali přikázání, a tím byli Bohu příjemní. Ne, my nyní sloužíme tak, jako slouží syn, který chce svému otci udělat radost. Přišli jsme nyní „k poslušnosti... Ježíše Krista“ (1. Petra 1,2). Tak jako byla pro Pána velká radost činit jen to, co bylo Otci příjemné, tak i my nyní sloužíme našemu Bohu a Otci. Pod zákonem to nebylo možné, a proto nás Bůh od něho osvobodil skrze smrt Svého Syna.

Zkušenosti člověka pod zákonem (Římanům 7,7-25)

K dalšímu porozumění této kapitole je bezpodmínečně nutné nejprve dobře porozumět veršům 7-13. K tomu musí být nejdříve objasněno, o jakém člověku zde Pavel mluví, když ve verších 7-25 stále znovu (asi 50krát) používá slova „já“, „mne“, „můj“ a „mí“.

Nejprve je v Novém zákoně jedno základní pravidlo: Když se mluví o našem postavení, zpravidla se používá první osoba množného čísla (my, nás); když se ale jedná o osobní uskutečňování tohoto postavení, používá se většinou první osoba jednotného čísla (já, mě). Tak Pavel například říká: „..., *abych snad jiným káže, sám nebyl nešlechetný /zavrženíhodný/.*“ (1. Kor. 9,27) Pavel se nikdy nestal zavrženíhodným, ale na své vlastní osobě ukazuje, co podle učení chce říci. Ostatně tento způsob vyjadřování používáme i v obecné řeči. Člověk pro ozřejmění líčí nějakou situaci v první osobě jednotného čísla, ačkoli sám vůbec není ten, kdo jedná. Tento slohový prostředek Pavel používá také zde.

Nejprve bych chtěl jmenovat čtyři výklady tohoto oddílu, které občas slyšíme, které ale nejsou správné:

1. Říká se, že zde mluví upřímná, ale neobrácená osoba. Avšak verše 15, 18, 19, 22 a 23 dokazují opak. Neobrácený člověk nemůže například říci: „*Neboť mám zalíbení v Božím zákonu podle vnitřního člověka.*“ (v. 22) Nemá obnoveného vnitřního člověka. Při uvažování o těchto verších to ještě jasně uvidíme.
2. Myslí se, že zde mluví „osvobozený křesťan“. Avšak ani to není pravda. „Osvobozený křesťan“ už neříká: „*já ale jsem..., prodán pod hřích*“ (v. 14), nýbrž říká: „Hřích už nade mnou nebude panovat.“ (srv. s Řím. 6,14).
3. Protože se zde pokaždé mluví v první osobě jednotného čísla, přichází myšlenka, že Pavel skutečně mluví sám o sobě a že popisuje svůj stav po svém obrácení. Ani to nemůže být, neboť on říká: „*Já jsem ale žil kdysi bez zákona; když ale přišlo přikázání, hřích ožil.*“ (v. 9) Pavel nikdy nežil bez zákona, spíše byl horlivým zastáncem zákona (Fil. 3,5.6).
4. Říká se, že každý, kdo vnitřně přijal kapitolu 5, nutně musí projít zkušenostmi kapitoly 6-7, aby mohl porozumět kapitole 8,1. Avšak Římanům 5,1 a Římanům 8,1 mohou být na věřícího použity zároveň. Ten, kdo může říci: „*Jsem ospravedlněn z víry a mám pokoj s Bohem*“ (srv. s kap. 5,1), může zároveň říci: „*Nyní tedy není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši.*“ (Řím. 8,1) Ne, kapitoly 6 a 7 jsou vsuvkami, které pojednávají o dvou tématech: „Osvobozen od hříchu“ a „Osvobozen od zákona“. Nejsou tu představeny žádné časově po sobě jdoucí fáze našeho života víry.

Jaký je tedy ten správný výklad? Pavel mluví o obrácené a znovuzrozené duši. To jednoznačně vyplývá z veršů, o kterých jsem se právě zmínil. Popisuje, co se stane, když se obrácený člověk postaví pod zákon – a je jedno v jaké formě. Tento člověk se učí, že má dvě přirozenosti, ale ještě **vírou** neuchopil Boží spravedlnost, zjevenou v evangeliu, a dosah Kristova díla na kříži. Proto ještě není zapečetěn Duchem Svatým. Efezským 1,13 vrhá na tuto otázku mnoho světla. Tam stojí, že jsme **poté**, co jsme **uvěřili** slovu pravdy a evangeliu svého spasení, byli zapečetěni Duchem Svatým zaslíbení. Bůh vtiskuje Svoji pečeť na toho, kdo spočívá v díle Pána Ježíše a ví, že Bůh už není proti němu, a dává mu Ducha Svatého.²²

Boj v Římanům 7 nesmíme v žádném případě zaměňovat s bojem v Galatským 5,17. Tam máme také boj, ale naprosto jiný: *„Chodte v Duchu a žádost těla nevykonáte. Neboť tělo žádá proti Duchu, Duch ale proti tělu; tito ale stojí navzájem proti sobě, abyste nedělali to, co chcete. Jestliže ale jste vedeni Duchem, nejste pod zákonem.“* (Gal. 5,16-18) Zde máme normální boj u věřícího, zapečetěného Duchem Svatým. Tento Duch v něm bojuje proti tělu v něm – a On, Duch Svatý, má k tomu sílu. Ale přesně tato síla Ducha Svatého zjevně chybí člověku v Římanům 7, a z toho chci soudit, že nemůže být zapečetěn Duchem Svatým. Bojuje proti tělu ještě ve vlastní síle.

Duch Svatý nezapečetuje nějakou napůl hotovou věc. A toto je jakoby napůl hotová věc, když se někdo obrátil k Bohu, ale ještě nespočívá ve vykonaném díle vykoupení Pána Ježíše. To bych chtěl ilustrovat pomocí Lukáše 15. Ten takzvaný ztracený syn byl obrácen v té chvíli, kdy se vydal, aby se vrátil ke svému otci. Ale kdy měl „pokoj s Bohem“ (Řím. 5,1)? Kdy věděl, že už nemusí očekávat „žádné odsouzení“ (Řím. 8,1)? Když byl v otcově náručí! Předtím, když se vydal na cestu, myslel ještě na to, že se stane u svého otce nádeníkem (Luk. 15,19). Chtěl něco udělat, aby se líbil otci a aby si znovu získal jeho náklonnosti. Postavil se tím pod zákon. Ale otec polibkem tuto myšlenku odstranil a jednal s ním jako se svým synem: Oblékl mu na nohy sandály a dal prsten na jeho ruku. Totéž máme v Římanům 8: *„Neboť kteříž koli jsou vedeni Duchem Božím, ti jsou synové Boží. Neboť jste nepřijali du-*

²² Nejedná se zde o to, co mnozí nazývají „křest Duchem“, který má představovat druhou křesťanskou základní zkušenost a má se zjevovat v mluvení v jazycích. Toto učení odmítáme. Písmo ale ukazuje, že nové narození a zapečetění Duchem jsou dvě různé věci.

cha otroctví opět k bázni, nýbrž obdrželi jste ducha synovství, ve kterém voláme: Abba, Otče!” (Řím. 8,15.16) To, co syn na své cestě zpátky vnitřně prodělal, než byl v otcově náruči, je popsáno v Římanům 7. Tento příklad z Lukáše 15 také ukazuje, že Bůh přivede započaté dílo ke konci, neboť syn nezůstává stát na půli cesty. A Filipským 1,6 říká: „Jist jsa tím, že ten, který začal ve vás dílo dobré, dokoná až do dne Ježíše Krista.“

Problémem zde popsaného člověka je: Stojí před Bohem nikoli na základě toho, co **Kristus** byl pro Boha, nýbrž co **on sám** je nebo chce být pro Boha. Avšak tady vidí jen selhání. To je zkušenost mnoha znovuzrozených lidí. Proč? Protože stále ještě věří, že v jejich těle je něco dobrého. Je zpráva o tom, že John Nelson Darby v tomto stavu žil sedm let. Chtěl se například postit 40 dní jako Pán, aby se stal Bohu příjemnějším. Nakonec to vzdal, protože poznal: Nestojím pod zákonem, nýbrž pod milostí.

Je otázka, zda také osoby, které jsou zapečetěny Duchem Svatým, potřebují poučení z kapitoly 7. Odpověď je jednoznačně Ano. I když někdo, kdo obdržel Ducha Svatého a podle Efezským 1,13 Jím byl zapečetěn, už nikdy nemůže upadnout zpět do postavení zde popsaného člověka (protože Ducha Svatého už nikdy nemůže ztratit), tu přece zásady této kapitoly jsou na náš praktický život stále použitelné. Mysleme např. na verš 18: „*Neboť vím, že ve mně, to jest v mém těle, nebydlí nic dobrého.*“ Protože podle situace přece ještě důvěřujeme svému tělu, potřebujeme stále znovu toto poučení. Bůh nám dává činit odpovídající zkušenosti, protože prostě nechceme věřit, jak jsme špatní. To je zvláště důležité pro děti věřících rodičů. Jak jsme špatní, se učíme, teprve když se pokoušíme být dobrými. A čím jsme starší, tím se to ukazuje zřetelněji. Lhostejní věřící s tím nemají žádný problém. Ten, kdo si všechno dovolí a vůbec se nenamáhá žít podle Božích myšlenek, přirozeně neprožívá to, co je napsáno v kapitole 7.

Kdo ale může takový stav vylíčit? To může jen někdo, kdo **už není** v tomto stavu, ale **byl** v něm; někdo, kdo už uchopil osvobození ve víře, popsané v kapitole 8, a s pohledem zpátky popisuje něco z toho, co předtím prožil. To nemusel být bezpodmínečně Pavel. A jestliže to byl Pavel, pak bychom mohli – se vsí opatrností – přijmout to, že to bylo ve dnech, v nichž byl slepý.

Ať tomu je jakkoli: Někdo, kdo vězí v bahně, nemůže z něho pomoci tomu, kdo v něm vězí také.²³

Skrze zákon přichází poznání hříchu

„Co máme nyní říci? Je zákon hříchem? To buď vzdáleno! Ale hřích bych nepoznal než skrze zákon. Neboť ani o žádosti bych nic nevěděl, kdyby zákon neřekl: ‚Nepožádáš.‘²⁴“ (verš 7)

Nyní následující oddíl začíná otázkou: „Co máme nyní říci? Je zákon hříchem?“ (v. 7) K této otázce bychom skutečně mohli přijít, když hledíme na účinky zákona, popsané ve verši 5: že vášně hříchů jsou skrze zákon. Je zákon sám snad hříchem, když má takové účinky? Odpověď samozřejmě zní: Nikoli. Jak by mohl být hříchem, když přece přichází od Boha? Jakub říká: „Každé dobré dání a každý dokonalý dar přichází shůry, od Otce světla.“ (Jakuba 1,17) Zákon je „dobrý dar“. Sám v sobě není hříchem a není zlý. Ale ukazuje, co je hřích. Ukazuje – a to je to zvláštní –, že hřích je moc, která v nás bydlí a bojuje proti Bohu. „Skrze zákon přichází poznání hříchu.“ (Řím. 3,20) Že zabíjení, kradení a lhaní je zlé, člověk věděl vždy. Svědomí člověka tyto věci odsuzuje. Ale zde nejde o vinu jako v kapitolách 1,18 – 5,11, nýbrž o přirozenost a podstatu hříchu, o hřích jako o zlou moc v nás. A aby toto bylo znázorněno, je přímo uvedeno jen poslední přikázání: „Nepožádáš.“ Toto přikázání se totiž obrací k vnitřním žádostem, a o tom bych bez zákona nevěděl nic. Věděl jsem jen, že jsem vykonával mnoho zlých věcí, ale ne to, že ve mně působí zlá moc.

Hřích je zákonem aktivován

„Hřích ale, vzav příčinu skrze přikázání, způsobil ve mně každou žádost; neboť bez zákona je hřích mrtev.“ (verš 8)

²³ Když máme co činit s někým, kdo se nalézá ve stavu z Římanům 7, pak nechtějme takovému člověku upírat vlastnictví Ducha, ani ho zatahovat do obtížných otázek učení. Naše snaha vždy musí být obracet pohled na Pána Ježíše a na Jeho dokonané dílo vykoupení.

²⁴ 2. M. 20,17; 5. M. 5,21

Co znamená nyní výraz „*bez zákona je hřích mrtev*“ (v. 8)? Hřích je sice tady, ale není činný jako vzpírající se síla, když tu není žádný příkaz. Když matka při opuštění domu přikazuje svému dítěti: „Tuto zásuvku nesmíš otvírat!“, můžeme si být jisti, že dítě právě proto tu zásuvku otevře. Kdyby to matka nezakázala, dítě by vůbec nepřišlo na myšlenku tu zásuvku otevřít. Vidíme: Bez zákona je hřích mrtev. Přichází příkaz a probouzí ve mně bydlící hřích a dráždí mě k neposlušnosti, k přestoupení. Dokud neudělám nic, co mně mé svědomí zakázalo, chybí mi vědomí o ve mně přebývajícím zlé moci. Ale skrze zákon – a je jedno, v jaké formě je vydán – poznávám, že ve mně je něco, co chce dělat to, co je zakázáno.

„Já jsem ale žil kdysi bez zákona; když ale přišlo přikázání, hřích ožil.“ (verš 9)

„Já jsem ale žil kdysi bez zákona.“ (v. 9) Jak už bylo zmíněno, nemíní zde apoštol Pavel sebe, neboť on byl „*podle zákona farizeus*“ (Fil. 3,5) – a proto jeden z nejprávnějšího druhu, člověk, který dodržoval zákon, pokud to tedy bylo možné. Ne, on popisuje člověka, který žil lhostejně, aniž by si dělal myšlenky kvůli Božím nárokům, který ale byl ve svém svědomí konfrontován s Božími příkazy. „*Když ale přišlo přikázání, hřích ožil.*“ Příkaz přichází a vytýčuje čáru, která nesmí být překročena. Hřích ožívá, stává se činným, pozvedá se proti tomu a překračuje tu čáru. Člověk se stává přestupníkem zákona. Na to následující rozsudek je nemilosrdný. Zní: Musíš zemřít! Hřích ožil – v protikladu k předchozímu, kdy byl mrtev –, „*já jsem ale zemřel*“ (v. 10). To se přirozeně stalo ne doslovně, neboť ještě žiji; ale konečný výsledek stavění se pod zákon je smrt.

Smrt místo života

„...já jsem ale zemřel. A přikázání, které bylo dáno k životu, to se mi prokázalo k smrti.“ (verš 10)

Můžeme to také říci jinak: Ačkoli zákon byl dán k životu, nedává sílu k jeho naplnění. Proto mě zabije. Že zákon „byl dán k životu“, je zřejmé z různých míst. Nejprve z Nového zákona: „*Zákon ale není z víry, nýbrž: „Kdo tyto (věci) učiní, bude skrze ně žít.“* (Gal. 3,12) To je citát ze Starého zákona, kde čteme: „*Ostříhejte ustanovení mých a soudů mých. Člověk ten, který by je činil, živ bude v nich.*“ (3. M. 18,5) Zákon byl tedy dán k životu, a to k přirozenému žití dále na zemi, ale ne pro obdržení věčného života. To je zřejmé

z jiného místa: „Proto přikázal nám Hospodin, abychom ostříhali všech ustanovení těchto, bojíte se Hospodina Boha svého, aby nám dobře bylo po všechny dny, a aby zachoval nás při životu, jak to činí i v dnešní den.“ (5. M. 6,24) Avšak my jsme Jeho přikázání nečinili, a také jsme to nemohli! Činili jsme opak, a proto se zákon stává nástrojem, aby přestupníka potrestal smrtí, i kdyby přestoupil jen jediné přikázání. Také k tomu bych chtěl uvést jedno místo: „*Neboť kdo zachová celý zákon, ale v jednom klopýtne, stal se provinilým všemi přikázáními.*“ (Jak. 2,10)

„Neboť hřích, vzav skrze přikázání pohnutku, mne oklamal a zabil mne skrze ně.“ (v. 11)

Tento verš ukazuje, že není vinen zákon, nýbrž hřích. Ten oklamává a přináší smrt. Do jaké míry oklamává hřích? Myslím, že oklamání spočívá v tom, že přináší smrt, ačkoli zákon zaslíbil život.

„A tedy je zákon svatý a přikázání svaté a spravedlivé a dobré. Způsobilo mi nyní to dobré smrt? To buď vzdáleno! Nýbrž hřích, aby se zjevil jako hřích, když mi skrze to dobré způsobil smrt, aby se hřích stal nadměru hříšný skrze přikázání.“ (verše 12 a 13)

Ve verších 12 a 13 následují ještě další vysvětlení k tomu velkému nadpisu: „Skrze zákon přichází poznání hříchu.“ Apoštol nejprve shrnuje to naposledy řečené slovy: „*A tedy je zákon svatý a přikázání svaté a spravedlivé a dobré.*“ (v. 12) **Svatý** znamená, že je dokonale čistý; **spravedlivý** znamená, že souhlasí s Božími požadavky; **dobrý** znamená, že je užitečný pro lidi. „*Způsobilo mi nyní to dobré smrt?*“ (v. 13) Anebo jinak formulováno: Je zákon vinen mou smrtí? Odpověď zní: Nikoli, „*nýbrž hřích, aby se zjevil jako hřích*“. Hřích je vinen mou smrtí, ten se tím měl zjevit jako hřích. To znamená, že se měl ukázat ve své celé ošklivosti. Je tak zlý, že dokonce to dobré – totiž zákon – si bere za pohnutku, aby mě zabil, „*když mi skrze to dobré způsobil smrt*“. K tomu vysvětlující příklad: Otec jde se svým malým synem v horách po úzké stezce. Varuje ho: „Nechoď tak blízko k okraji propasti! Zůstávej prosím od ní vzdálen!“ To je zcela jistě dobrý příkaz. Ale co udělá ten malý? Zkusí, jak daleko může jít. Chce ukázat, že nemá strach. Otcův příkaz ho dráždí k tomu, aby se odvažoval k propasti stále blíže a blíže. Náhle se zřítí a zemře. Kdo byl vinen? Zavinil to ten dobrý otcův příkaz? Nikoli, nýbrž chlapcova svévole! To je ilustrace tohoto verše.

Svévole ve vzpouře proti Božímu přikázání přináší smrt. Hřích tu byl sice už předtím, ale když přišlo přikázání, stal se neposlušností, vzpourou a přestoupením (srv. s Řím. 5,20). Tímto způsobem se stal „*nadmíru hříšným*“ (v. 13).

Vlastní snahy

„Neboť víme, že zákon je duchovní, já ale jsem tělesný, prodán pod hřích;“ (verš 14)

Jak už bylo řečeno, v posledním oddílu této kapitoly nalézáme zkušenosti znovuzrozené, ale ještě neosvobozené duše. Má potřebu být osvobozena, ale cítí, že je naprosto bez síly, aby bojovala proti hříchu, který v ní bydlí.

Apoštol nejprve popisuje poznání všech věřících křesťanů: *„Neboť víme, že zákon je duchovní.“* (v. 14) Ale pak se mění podmět a je řečeno: *„... , já ale jsem tělesný, prodán pod hřích.“* To je osobní zkušenost jednotlivé odpovědné osoby. To říká ten, kdo ví, že zákon je duchovní, a staví se pod zákon v domnění, že má sílu ho dodržovat. Ale musí zjistit, že sám je „*tělesný*“. To je v původním textu totéž slovo jako v 1. Korintským 3,3, kde Pavel říká: *„Ještě zajisté tělesní jste.“* Tam chce říci: Jednáte ještě podle „*způsobu těla*“, a to je o člověku zde rovněž možné říci.

„... neboť co konám, neuznávám; neboť ne to, co chci, činím, nýbrž to, co nenávidím, to vykonávám.“ (verš 15)

Jak se nyní člověk dostane z této bídy? Jak může Bůh uspokojeně přijmout člověka, když v něm je hřích, který on sám nemůže přemoci? Zde popsany člověk se o to nejprve snaží chybným způsobem: Chce totiž tělo v sobě překonat na základě zákona svou vlastní snahou. Avšak na konci musí zjistit, že to je daremný podnik. Chtěl by se líbit Bohu tím, že chce dodržovat určitá pravidla, místo aby důvěřoval v pomoc Pána. A přesně to je zásada zákona, která zní: Chci dobýt vítězství nad tělem tím, že dostojím své odpovědnosti vůči zákonu a nenechám v sobě vystoupit žádosti. Vše tedy záleží na mých snahách. Verše 14 a 15 popisují opak toho, čemu jsem se předtím naučil: *„Neboť hřích nad vámi nebude panovat, neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.“* (Řím. 6,14) Tady naprosto vládne hřích, neboť duše sice **odsu-
zuje** zlo, ale pak je **přece** činí. To jde pak spolu s velkým zklamáním, ano, často se zoufalstvím.

V kapitole 6,11 jsme viděli, že my se máme považovat za mrtvé hříchu, „*Bohu ale žijící v Kristu Ježíši*“. To chci dělat. Avšak nemám k tomu sílu. Proč ne? Protože to chci **já** dělat! To je ten problém. Ve verši 15 čteme šestkrát slovo „já“: „..., *neboť co /já/ konám, /já/ neuznávám; neboť ne to, co /já/ chci, /já/ činím, nýbrž to, co /já/ nenávidím, to /já/ vykonávám.*“ Podobně to nalézáme v tomto oddílu ještě dvakrát: „*Jestliže ale /já/ vykonávám to, co /já/ nechci,...*“ (v. 16), a: „*Neboť ne to dobré, co /já/ chci, /já/ vykonávám, nýbrž to zlé, které /já/ nechci, to /já/ činím.*“ (v. 19) K tomu jeden příklad: Učiním předsevzetí, že se už nepodívám do žádných erotických knížek, ani si na internetu nevyvolám určité stránky. A? Udělám to přece! Následně jsem smutný – neboť vážný věřící je z toho smutný, je zklamaný sám sebou. „Proč jsem to udělal? Vždyť jsem to přece **nechtěl!**“ Odpověď zní: Udělal jsi to přesně proto, že jsi tomu chtěl zabránit **ve vlastní síle**. Ještě jsi nedospěl k tomu, abys myslel: už to nepotřebuji, protože mám ve svém srdci jiný předmět: Krista!

Znovuzrozen, ale ještě ne zachráněn

Zde popsáný člověk je sice znovuzrozen, ale ještě ne zachráněn. Chtěl bych nejprve ukázat, že má nový život: Nenávidí zlé (v. 15), chce činit, „*co správné*“ (v. 18), a chce „*to dobré*“ (v. 19). Má „*zalíbení v Božím zákonu*“ a ví, že vlastní „*vnitřního člověka*“ (v. 22). To jsou všechno jasné důkazy, že se jedná o znovuzrozeného člověka, tedy o takového, který má nový život.

Ale ještě není zachráněn! Slovo záchrana /spasení, spása/ používáme často ve velmi jednostranném smyslu. Mluvíme o někom, kdo má odpuštění hříchů a nový život, jako o takovém, kdo je zachráněn. To Bible zpravidla nečiní. Bible často mluví o záchraně v mnohem širším významu, a to ve smyslu osvobození. To chci vysvětlit na dvou příkladech; prvním ze Starého zákona, a druhém z Nového zákona:

1. V 2. Mojžíšově nalézáme izraelský lid zdánlivě bezmocný u Rudého moře. Před nimi je moře, za nimi nepřítel a vlevo a vpravo jsou vysoké hory. Mají smrtelnou hrůzu a křičí. To je Římanům 7, kde slyšíme volání: „*Kdo mne zachrání od tohoto těla smrti?*“ (v. 24) Ačkoli Izraelité byli v noci Fáze ochráněni před Božím soudem, stáli stále ještě pod mocí Faraona, obrazu moci hříchu. Z této moci ještě nebyli osvobozeni. Neměli šanci se z ní sami zachránit. Avšak potom zasáhl Bůh. „*I řekl Mojžíš lidu:*

Nebojte se, stůjte a vizte spasení Hospodinovo, které vám způsobí dnes; neboť Egyptských, které jste viděli dnes, neuzříte nikdy více až na věky. Hospodin bojovati bude za vás, a vy mlčeti budete.“ (2. M. 14,13.14) Zde máme poprvé v Bibli slovo záchrana vzhledem k přítomnému osvobození²⁵. Bůh nechal izraelský lid projít Rudým mořem a zničil nepřítel. Teprve potom, na druhé straně Rudého moře, zpívali píseň osvobození: „*Svou dobrotivostí jsi vedl lid, který jsi vykoupil, svou silou jsi ho vedl ke svému svatému příbytku.*“ (2. M. 15,13 – přel.) Za krví ještě nebyli vykoupeni z moci Faraona, ale nyní byli. – Tedy: Ne **svou** taktikou, ne **svými** pokusy, nýbrž **Jeho** silou jsem zachráněn! K písní chvály Izraele máme ostatně obdobu v Dopisu Římanům: „*Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista, našeho Pána!*“, a: „*Nyní tedy není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši. Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mne osvobodil od zákona hříchu a smrti.*“ (Řím. 7,25; 8,1.2) To je záchrana v plném smyslu, jak to ukazuje Bible.

2. Ve Skutcích apoštolů 10 jde o setníka Kornelia, který byl „*nábožný a bohabojný se vším domem svým*“ (Sk. 10,2). Dával lidu mnoho almužen a vždycky se modlil k Bohu. Později je o něm řečeno: „*Kornelius, setník, muž spravedlivý a bohabojící i svědectví dobré mající ode všeho národu Židovského.*“ (v. 22) Tento muž byl tedy zcela jistě obrácený, ale ještě nebyl zachráněn. Pak přichází Petr a zvěstuje mu evangelium: „*Jemu všichni proroci svědectví vydávají, že odpuštění hříchů vezme skrze jméno jeho všeliký, kdokoli uvěřil by v něho [v Pána Ježíše]. A když ještě Petr mluvil slova tato, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří poslouchali slova.*“ (Sk. 10,43.44) To odpovídá tomu, co Pavel píše Efezským, že oni poté, co uvěřili, byli zapečetěni Duchem zaslíbení (Ef. 1,13). Teprve nyní byli Kornelius a jeho dům zachráněni, jak mu to anděl předtím zaslíbil: „*On [Petr] tobě bude mluvit slova, skrze něž spasen budeš ty i všecken tvůj dům.*“ (Sk. 11,14)²⁶ Křesťanská záchrana se děje tedy časově záro-

²⁵ V 1. Mojžíšově 49,18 se už jednou vyskytuje, ovšem ve zcela jiném, totiž budoucím významu.

²⁶ Musíme pečlivě od sebe rozlišovat nové narození a zapečetění Duchem Svatým. Tyto dva Bohem způsobené pochody spolu souvisí a mohou jistě i často probíhat společně, ale jsou to rozdílné výsady. Tak Písmo výslovně říká, že učedníci Jana byli věřící, ale ještě neobdrželi Ducha Svatého (Sk. 19,2.3).

veš s darem Ducha Svatého. A k tomu člověk v Římanům 7 ještě nepřišel, jak ještě jasně uvidíme.

Rozpor těch dvou přirozeností

„Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu souhlasím se zákonem, že je správný.“ (verš 16)

V dalším průběhu tohoto oddílu poznáváme stále proces růstu. Zde popsany člověk se stále více blíží k pravdě. V 16. verši říká: *„Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu souhlasím se zákonem, že je správný.“* Chce vlastně přesně to samé jako zákon, ale nemá sílu to činit.

„Nyní to už ale nevykonávám já, nýbrž ve mně bydlící hřích.“ (verš 17)

Při dalším přemýšlení poznává: *„Nyní to už ale nevykonávám já, nýbrž ve mně bydlící hřích.“* (v. 17) Jak to, že může říci: „ne... já“? Cožpak on není odpovědná osoba? Ano, ale je si vědom, že má nový život, který se nyní stal jeho „Já“. Jako útěchu pro mladé lidi bych chtěl říci: Nemusíš se děsit toho, že přicházejí zlé myšlenky. Ty přicházejí i mně – stále znovu. Takové myšlenky vedou, když jim dáme potravu, nakonec k hříchu. Avšak pak tu je pro věřící stále cesta vyznání a odpuštění z Boží strany. Přesto se to stává stále, stále znovu. Necháváme se proti své vlastní vůli ovládnout hříchem. A čím více – v upřímnosti – proti tomu chceme postupovat, tím skleslejšími se stáváme. Ale pak musíme dospět k tomu, že řekneme: „To nepřichází ode mne. To přichází od hříchu, který ve mně bydlí.“

„Neboť vím, že ve mně, to jest v mém těle, nebydlí nic dobrého; neboť chtění u mne je, ale vykonání toho, co je správné, nenalézám.“ (verš 18)

17. verš je možné ovšem pochopit teprve tehdy, když dospějeme k poznání dvou následujících veršů, které jsou uvedeny slovem „neboť“. *„Neboť vím, že ve mně, to jest v mém těle, nebydlí nic dobrého.“* Tělo je ta nepolepšitelná, padlá, stará přirozenost; o něm je v kapitole 8,7 řečeno, že jeho smýšlení je *„nepřátelství proti Bohu“* a *„není poddáno Božímu zákonu“*, protože to také nemůže. Proč tedy ještě hledat dobré, když tu nic dobrého není? A přece stále znovu v sobě hledáme něco dobrého. Ale je to zbytečné, neboť tu není absolutně nic dobrého! Nejde tedy jen o to, že **nedělám** nic dobrého, nýbrž o to, že ve mně také nic dobrého **není**. Jde o to, co **jsem**, a to je pro

Boha absolutně nepoužitelné. Podobně Pán Ježíš také Svým učedníkům říká: „*Tělo nic neprospívá.*“ (Jan 6,63)

Dále to není otázka chtění, nýbrž otázka síly. A ta mi úplně chybí: „*Chtění u mne je, ale vykonání toho, co je správné, nenalézám.*“ (v. 18) Ale proč duše nemá žádnou sílu, ačkoli tu je chtění? Protože buď ještě není zapečetěna Duchem Svatým, anebo – ačkoli je zapečetěna – nepoužívá Jeho sílu. To je nejtěžší lekce, které se musíme naučit. Člověk v Římanům 7 se jí učí tím, že vidí své zbytečné namáhání, jímž chce přemoci tělo. To je bolestivá cesta, ale na konci vede k osvobození, když jsme poznali neúčinnost vlastních snah. Zbytečné námahy mohou být různého druhu: Chci své tělo donutit tím, že se více modlím, dlouhou četbou Božího slova nebo možná i půstem (jako u mnišství). Někdo si umíní, že ode dneška bude Pána Ježíše více milovat. Abychom dosáhli tohoto cíle, ukládáme si sami předpisy – ale to je absolutně beznadějně! Výsledek je stejný, jako když ždímeme suchou houbu: Vůbec nic z ní nedostaneme. Také u starých vodních pump, které dříve stály v zahradách, se často pumpovalo a pumpovalo, ale žádná voda nevytekla. Proč? Manžeta byla suchá. Musela se nejprve shora nalít voda, a pak to fungovalo. To je také řešení v duchovním okruhu: nalít vodu – uvést Krista! Srdce potřebuje jiný předmět než sama sebe. Nepotřebuje zákon, nýbrž potřebuje Krista.

„*Neboť ne to dobré, co chci, vykonávám, nýbrž to zlé, které nechci, to činím.*“ (verš 19)

Pak následuje abstraktní popis situace, v níž se nešťastná duše nachází. „*Neboť ne to dobré, co chci, vykonávám, nýbrž to zlé, které nechci, to činím.*“ (v. 19) To je abstraktní, neboť žádný znovuzrozený člověk nečiní **jen** zlé. Taková věc neexistuje. Ale je to líčení stavu, od kterého v této kapitole musíme být osvobozeni, proto je to tak formulováno.

„*Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu to nevykonávám už já, nýbrž ten ve mně bydlící hřích.*“ (verš 20)

Nyní přichází závěr: „*Jestliže ale vykonávám to, co nechci, tu to nevykonávám už já, nýbrž ten ve mně bydlící hřích.*“ (v. 20) Tím je dokázáno tvrzení, konstatované v 17. verši. Skrze poznání, že předně ve mně nepřebývá nic dobrého (v. 18) a že za druhé nemám žádnou sílu (v. 18 a 19), jsem porozuměl, že mám dvě přirozenosti – jedno staré „*Já*“ („*Jestliže ale vykonávám /Já/ ...*“) a nové „*Já*“ („*..., co /Já/ nechci...*“). To je na jedné straně tělesné

„Já“ staré přirozenosti a na druhé straně „Já“ nové přirozenosti, nového člověka, který nenávidí hřích a miluje to dobré. Toto poznání je už další pokrok, ale ještě něco chybí. Ještě chybí poznání o tom, že to první „Já“, ta stará přirozenost, obdržela své odsouzení ve smrti Krista. Ten, kdo zůstává v tomto stavu a neuznává rozsudek nad hříchem, nýbrž jen stále odsuzuje sám sebe, nakonec nepřijde ani k velebení v Duchu a pravdě.

Vnitřní člověk

„Nalézám tedy pro sebe zákon, já, který chci vykonávat to správné, že při mně je zlo. Neboť mám zalíbení v Božím zákonu podle vnitřního člověka;“ (verše 21 a 22)

To nové „Já“ je ve verši 22 nazváno „vnitřní člověk“. Že to je význam toho pojmu, nám ukazují dvě místa Písma: předně Efezským 3,16: *„..., aby vám dal podle bohatství slávy své mocí posilněnu býti skrze Ducha svého na vnitřním člověku.“* Zde může být „vnitřním člověkem“ míněn jen nový život, nová přirozenost. Totéž platí pro druhé místo v 2. Korintským 4,16: *„Proto neochabujeme, nýbrž i když náš vnější člověk upadá, tak přece je náš vnitřní den za dnem obnovován.“*

Proti sobě stojící zákonitosti

„..., vidím ale jiný zákon ve svých údech, který bojuje proti zákonu mé mysli a přivádí mne do zajetí pod zákon hříchu, který je v mých údech.“ (verš 23)

V následujícím je často používáno slovo „zákon“, avšak nemá vždy tentýž význam. Když apoštol do této chvíle mluvil o zákonu, pak (kromě veršů 1-3, kde jde o pojem „zákon“ všeobecně) měl na mysli vždy zákon ze Sinaje (v. 4-9. 12. 14. 16).

Nyní ale mluví o zákonu *„pro sebe..., že při mně je zlo“* (v. 21). To je *„zákon v mých údech“* (v. 23). Tento zákon je proti *„Božímu zákonu“* (v. 22), proti *„zákonu mé mysli“* (v. 23). *„Neboť mám zalíbení v Božím zákonu podle vnitřního člověka; vidím ale jiný zákon ve svých údech, který bojuje proti zákonu mé mysli a přivádí mne do zajetí pod zákon hříchu, který je v mých údech.“* (v. 22. 23) To jsou tedy dvě zákonitosti ve mně, které jsou jedna proti druhé.

Na následujícím příkladu poznám tragiku této skutečnosti. Racek má tu vlastnost, že může a chce létat. Vzdušné proudy přicházejí pod jeho křídla a

on letí. To je „zákon jeho mysli“. Nyní ale přistál na olejovém koberci. Co se stane? Křídla jsou potřena olejem a vzájemně se slepí. Už nemůže letět. To je „zákon v jeho údech“. A tento zákon je silnější než „zákon jeho mysli“. Tomu se musíme naučit. Zákon hříchu v nás je silnější než zákonitost nového života, neboť nový život v sobě nemá žádnou sílu. Co se nyní stane? Nyní musí racek zemřít – pokud nebude osvobozen od olejového filmu, od „zákona ve svých údech“. Sám se ale od toho nemůže osvobodit, nýbrž potřebuje cizí pomoc. Sám o sobě je bez síly. Přesně to je také problém zde popsaného člověka. Nejde o to, že – jak se to často chápe – by neměl jistotu spasení (i když to může být toho následkem), nýbrž jde o to, že nemá sílu, aby činil dobré. Ale k tomuto poznání je nutné přijít! Je snáze říci: „Zhřešil jsem“, než říci: „Nemám sílu činit dobré!“

Záchrana

„Já ubohý člověk! Kdo mne zachrání z tohoto těla smrti?“ (verš 24)

Opět je o krok dále. To je přibližně to, co zjistil už Job: *„Proto se ošklivím sám sobě a lituji v prachu a popelu.“* (Job 42,6) *„Já ubohý člověk!“* Tento výrok je dobrý, ale nestačí. A tentokrát také nezůstává stát u „Já“. Nyní konečně přichází k tomu, aby řekl: *„Kdo mne zachrání?“* Až do této chvíle hledal pomocný prostředek stále v sobě samém, aby konečně v sobě umlčel hřích. Ale nyní hledá pomoc mimo sebe. Hledá Zachránce – a to je praktické osvobození. *„Kdo mne zachrání z tohoto těla smrti?“* Tělo smrti je tělo toho znovuzrozeného, který – jak to ukázal verš 23 – byl plně ovládán principy hříchu, když ten ho skrze zákon hříchu v jeho údech přivedl do zajetí.

„Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista, našeho Pána! Nyní tedy sloužím sám myslí zákonu Božímu, tělem ale zákonu hříchu.“ (verš 25)

Ale nyní milost ukazuje Zachránce. Je to nádherné, přijít k tomuto poznání. Odpověď přichází ihned: *„Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista, našeho Pána!“* (v. 25) Vedle tohoto místa bych chtěl postavit Galatským 2,20: *„Už nežiji já, nýbrž Kristus žije ve mně; co ale nyní žiji v těle, žiji skrze víru, (skrze) tu v Syna Božího, který mne miloval a sebe samého za mne vydal.“* To je víra v Toho, který je silnější než každý nepřítel, silnější než tělo, silnější než svět a silnější než Satan. Víra v tuto Osobu mě osvobozuje. Nyní se vzdávám všech vlastních snah a mohu děkovat. Člověk v Římanům 7 dosud nemohl děkovat, ale nyní děkuje, a tento dík je známkou jeho osvobození. A čím došlo k této

změně? Protože přestal hledět na sebe a do sebe samého a protože přestal myslet na to, čím je pro Boha. Konečně přišel k tomu, aby poznal, co je Bůh pro něho skrze Ježíše Krista. „*Stůjte a vizte spasení Hospodinovo, které vám způsobí dnes.*“ (2. M. 14,13) To je osvobození! Poznání, že nejenže jsou jeho viny odpuštěny, nýbrž také, že má Zachránce, který ho osvobodil od moci hříchu (Řím. 6), od moci smrti a od moci zákona (Řím. 7). To je možné uchopit jen vírou.

Zároveň poznal, že nebyl osvobozen od **přítomnosti** hříchu, nýbrž jen od jeho **moci**. To znamená, že zákon hříchu ve věřícím zůstává. Přichází ke zjištění: „*Nyní tedy sloužím sám myslí* [to znamená obnovenou myslí, novou přirozeností] *zákonu Božímu, tělem ale zákonu hříchu.*“ (v. 25) Tělo, stará přirozenost, tedy není ani změněna, ani vzdálena.

Naše odpovědnost

Nyní ale nesmíme činit závěr, že teď bychom mohli jednou přirozeností sloužit Bohu, a druhou hříchu. Nikoli, to, co tento verš říká, není snad normální stav věřícího, nýbrž jen konstatování toho, že tu jsou obě přirozenosti. My sami máme nyní odpovědnost za to, které přirozenosti dáme prostor, kterou z těch dvou budeme žít. K tomu říká Petr, abychom „*ten v těle ještě zbývající čas už nežili žádostem lidí, nýbrž vůli Boží... Neboť uplynulý čas je dost, že jste konali vůli národů, když jste chodili v prostopášnostech, žádostech, opilosti, hodováních, pitkách.*“ (1. Petra 4,2.3) Ten uplynulý čas patří staré přirozenosti. Nyní chceme chodit Duchem (Gal. 5,16) a rádi plnit přikázání našeho Pána, když už nebudeme chodit podle těla, nýbrž podle Duha (Řím. 8,4). Poznali jsme, že to jde, jenom ne ve vlastní síle, nýbrž v síle vyvolané Zachránce. Síla sama je pak popsána v kapitole 8.

Souhrn kapitoly 7

Ve verších 1-6 této kapitoly je nám představeno učení o osvobození. Pak jsme ve verších 7-13 viděli, že skrze zákon přichází poznání hříchu. Verše 14-25 nám nakonec líčí zkušenosti znovuzrozené, ale ještě neosvobozené duše, která však potom na konci přichází k osvobození. Přitom jsme se naučili čtyři věci:

- Ve mně nebydlí nic dobrého.

- Nemám sílu činit dobré.
- Mám dvě přirozenosti.
- Osvobození tu je jen skrze Pána samého.

Síla Ducha Svatého

Nyní se chceme v 8. kapitole podívat, jak – abychom zůstali u obrazu racka – můžeme „létat“. První tři verše této kapitoly tvoří souhrn kapitol 5-7.

„Nyní tedy není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši.“ (verš 1)

V 1. verši je shrnuta kapitola 5,12-21. Protože tu není žádné odsouzení pro Krista, není tu už ani žádné odsouzení pro mne, dokonce ani tehdy, když zhřeším. Neboť jsem se s Pánem Ježíšem stal jednou rostlinou a Bůh mě vidí v Něm. A když zhřeším, smím říci: Pán Ježíš mě miluje přesně tak, jako tehdy, když za mě zemřel. Jsem v Kristu.

„Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mne osvobodil od zákona hříchu a smrti.“ (verš 2)

V 2. verši nalézáme cíl a výsledek poučení z kapitoly 6: *„Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mne osvobodil od zákona hříchu a smrti.“* Tento popis osvobození ukazuje, že mě nadřazená síla osvobodila od podřízené síly. Nadřazená síla je zákon Ducha života v Kristu Ježíši. Je to tak, jako magnet, který je silnější než přitažlivá síla země, a proto táhne kusy kovu nahoru. Tento zákon Ducha života má jako zdroj Ducha Svatého. Tento zdroj zůstal v kapitolách 6 a 7 ještě nezohledněn; Duch Svatý tam není zmíněn ani jednou. Je jmenován v kapitole 5,5, a nyní opět v kapitole 8 – a to 19krát. To ukazuje, že kapitoly 5 a 8 časově patří k sobě, a tedy nemusejí být prožívány jedna po druhé.

Tento zdroj síly ve mně dává novému životu ve mně impulzy a činí ho působivým. To je také zákon – *„zákon Ducha života“*. Tento život působí podle určitých pravidel. Je to život vzkříšení Pána Ježíše, který v den Svého vzkříšení vdechl do učedníků (Jan 20,22). Je to to, o čem Pán mluvil v Janu 10,10: *„..., aby měly život a měly ho v hojnosti.“* Duch Svatý je ve mně zdrojem tohoto života. Tak jsem našel osvobození od moci hříchu (srv. s Řím. 6,14). Duch Svatý bere Krista a staví Ho před mou duši. To zahání každou jinou sílu. To je milost – nikoli zákon!

„Neboť to zákonu nemožné, protože byl skrze tělo bez síly, učinil Bůh tím, že posílaje svého vlastního Syna v podobnosti těla hříchu a pro hřích, odsoudil hřích v těle. (verš 3)

Verš 3 shrnuje nyní 7. kapitolu: *„Neboť to zákonu nemožné...“* Copak bylo zákonu nemožné? Předně mu bylo nemožné dát život; za druhé nemohl hříšníka ospravedlnit; za třetí nebyl v stavu dát duši předmět – totiž Krista – skrze který může odmítnout všechno, co chce stará přirozenost. Ale Bůh toto vše mohl způsobit. On to učinil, když *„odsoudil hřích v těle“*. Hříšná podstata ve mně byla odsouzena dílem Pána Ježíše na kříži. A když nyní hřích ve mně se ukáže – a on se ukáže – pak mohu říci: „Pane Ježíši, za ten jsi zemřel a jednou provždy jsi byl souzen.“ Hledím na Něho a jdu šťastně dále, „letím“! To je řešení. V kapitole 7 držím velké zrcadlo přímo před svou tváří a vidím jen sebe, nic jiného. Ale pak přichází kapitola 8,1-3. Tady stojí opět něco hned před mou tváří – ale je to Kristus! Přestal jsem myslet na sebe. Ano: *„Ne na sebe já pamatuji, když v moře lásky sestupuji.“ //Chci místo na sebe myslit, do moře lásky se ponořit. (- přel.)//* Pak mohu sebe zcela zapomenout a se skladatelem písní říci: „Všechno Ty a vůbec nic já.“ To je osvobození v praxi křesťanského života!

